

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет історії та міжнародних відносин
Кафедра бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
(методичні рекомендації з вивчення курсу)

Освітній рівень:	Перший (бакалавр)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	075 «Маркетинг»
Освітня програма:	Маркетинг
Статус освітньої компоненти:	Обов'язкова
Мова навчання:	Українська

Бухгалтерський облік: методичні рекомендації до вивчення курсу для студентів третього курсу галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг» ОПП «Маркетинг» освітнього рівня «Бакалавр» / уклад. Курей О.А. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023. 59 с.

Укладачка:

Курей Оксана Андріївна, кандидатка економічних наук, доцент, доцентка кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту

Рецензенти:

Готра Вікторія Вікторівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і підприємництва ДВНЗ «УжНУ».

Жуков Святослав Августович – доктор економічних наук, старший науковий співробітник, доцент, професор кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «УжНУ».

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри бізнес-адміністрування, маркетингу та менеджменту ДВНЗ «УжНУ» (протокол № 9 від 28 червня 2023 р.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «УжНУ» (протокол № 8 від 30 червня 2023 р.)

© Курей О.А., 2023
© ДВНЗ «УжНУ», 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Тематичний план дисципліни.....	6
4. Зміст і плани лекційних занять за програмою змістових модулів.....	7
5. Зміст семінарських занять.....	12
6. Приклади тестових завдань.....	32
7. Самостійна робота студентів.....	34
8. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.....	36
9. Глосарій.....	40
10. Питання для підсумкового контролю.....	49
11. Рекомендовані джерела інформації.....	55
Додаток А.....	58
Додаток Б.....	59

ВСТУП

Бухгалтерський облік є процесом виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Метою ведення бухгалтерського обліку на підприємствах чи в установах є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень.

Бухгалтерський облік дає інформацію для багатьох інших видів обліку, для аналізу, контролю та прийняття управлінських рішень, оскільки він ведеться безперервно і відображує всю господарську діяльність підприємства. Бухгалтерський облік тісно пов'язаний з іншими економічними науками – аналізом господарської діяльності, статистикою, галузевими економіками, фінансами, податковим обліком, менеджментом, маркетингом тощо.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» є формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Відповідно до визначеної мети **завдання** вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» становлять:

- вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів;
- набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

Предметом вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» є загальна теорія бухгалтерського обліку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

інтегральної:

- здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (I1);

спеціальної:

- здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими (C4).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Лекції:	
	32	10
	Практичні (семінарські):	
	28	4
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: тестування	Самостійна робота:	
	60	106

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Маркетинг**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід і здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта	P11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати сутність бухгалтерського обліку та його значення в управлінні	P11
Знати предмет бухгалтерського обліку, його методичні прийоми	P11
Орієнтуватися в економічній суті господарських операцій, що здійснюються в процесі господарської діяльності господарюючих суб'єктів	P11
Вміти застосовувати в практичній діяльності основні принципи та методи бухгалтерського обліку при реєстрації фактів господарської діяльності, їх фіксації в первинних документах	P11
Вміти працювати з нормативно-правовою базою стосовно питань бухгалтерського обліку	P11
Приймати управлінські рішення стосовно господарських операцій	P11
Вміти групувати, класифікувати та розрізняти господарські засоби та джерела їх утворення	P11
Навички зі складання та аналізу показників фінансової звітності	P11

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Форма навчання: денна				Форма навчання: заочна			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота		лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теорія і методологія бухгалтерського обліку								
Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації	5	2	1	2	7	1	–	6
Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку	7	2	1	4	6	–	–	6
Тема 3. Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку: оцінка і калькулювання	10	4	2	4	9	1	–	8
Тема 4. Бухгалтерський баланс	10	2	2	6	11	1	2	8
Тема 5. Первинне спостереження і документування	8	2	2	4	9	1	–	8
Тема 6. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	10	2	2	6	9	1	–	8
Тема 7. План рахунків бухгалтерського обліку	8	2	2	4	9	1	–	8
Модульна контрольна робота	2	–	2	–	–	–	–	–
Разом за модуль	60	16	14	30	60	6	2	52
Модуль 2								
Змістовий модуль 2. Бухгалтерський облік господарських операцій та його організація								
Тема 8. Облік господарських процесів	12	4	2	6	11	1	–	10
Тема 9. Амортизація в бухгалтерському обліку	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 10. Інвентаризація	8	2	2	4	7	1	–	6
Тема 11. Облікова політика підприємства	6	2	2	2	6	–	–	6
Тема 12. Форми і реєстри бухгалтерського обліку	8	2	2	4	8	–	–	8
Тема 13. Фінансова звітність	8	2	2	4	12	1	1	10
Тема 14. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності	6	2	–	4	6	–	–	6
Модульна контрольна робота	2	–	2	–	–	–	–	–
Разом за модуль	60	16	14	30	60	4	2	54
Разом за семестр	120	32	28	60	120	10	4	106

4. ЗМІСТ І ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ПРОГРАМОЮ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації

Мета заняття – сформувати знання про зміст, історію виникнення, види, мету та принципи бухгалтерського обліку.

План заняття:

1. Загальне поняття про облік.
2. Виникнення та призначення господарського обліку в суспільстві.
3. Види обліку.
4. Бухгалтерський облік як наука.
5. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
6. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.

Загальне поняття про облік. Виникнення та призначення господарського обліку в суспільстві. Бухгалтерський облік як наука. Види обліку. Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

Мета заняття – закріплення теоретичних знань щодо визначення предмета, об'єктів та принципів бухгалтерського обліку; засвоєння поняття методу бухгалтерського обліку та характеристика його складових; набуття практичних навичок групування господарських засобів підприємства за їх складом, розміщенням, використанням та джерелами утворення і цільовим призначенням.

План заняття:

1. Предмет бухгалтерського обліку.
2. Методичні прийоми (метод) бухгалтерського обліку
3. Об'єкти і суб'єкти обліку.
4. Господарські процеси та господарські операції.

Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти і суб'єкти обліку. Базові принципи бухгалтерського обліку. Методичні прийоми (метод) бухгалтерського обліку, поняття та сутність. Елементи методу бухгалтерського обліку. Класифікація об'єктів обліку та їх характеристика. Джерела утворення об'єктів обліку. Господарські процеси та господарські операції.

Тема 3. Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку: оцінка і калькулювання

Мета заняття – засвоєння поняття та процесу здійснення оцінки і проведення калькулювання об'єктів обліку.

План заняття:

1. Порядок оцінки активів.
2. Економічна сутність вартісного виміру і його значення.
3. Калькулювання як елемент методу бухгалтерського обліку.
4. Собівартість продукції та її види.

5. Моделі поведінки витрат.
6. Функція витрат та методи її визначення.

Порядок оцінки активів. Економічна сутність вартісного виміру і його значення. Калькулювання як елемент методу бухгалтерського обліку. Сутність собівартості продукції. Види собівартості. Витрати та їх поведінка. Моделі поведінки витрат. Функції витрат. Методи визначення функції витрат.

Тема 4. Бухгалтерський баланс

Мета заняття – розкрити сутність поняття «баланс», походження балансової рівності, визначити зміст і структуру балансу, а також типи змін у бухгалтерському балансі під впливом господарських операцій; набуття навичок складання бухгалтерського балансу.

План заняття:

1. Поняття про бухгалтерський баланс, його зміст, значення.
2. Структура балансу.
3. Вплив господарських операцій на зміни в балансі.
4. Порядок читання та аналізу балансу.
5. Класифікація балансів.

Поняття про бухгалтерський баланс, його зміст, значення. Структура балансу. Вплив господарських операцій на зміни в балансі. Порядок читання та аналізу балансу. Значення та функції балансу. Класифікація балансів.

Тема 5. Первинне спостереження і документування

Мета заняття – засвоєння понять спостереження і документування: значення та класифікація документів, правила і вимоги до оформлення документів, документообіг, графіки документообігу.

План заняття:

1. Первинне спостереження в обліку і його документальне відображення.
2. Види бухгалтерських документів, їх класифікація.
3. Документообіг і зберігання документів.
4. Вимоги до змісту й оформлення первинної облікової документації.
5. Бухгалтерська обробка документів.

Первинне спостереження в обліку і його документальне відображення. Види бухгалтерських документів, їх класифікація. Документообіг і зберігання документів. Класифікація документів. Вимоги до змісту й оформлення первинної облікової документації. Державна регламентація первинних документів. Бухгалтерська обробка документів.

Тема 6. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Мета заняття – засвоєння поняття бухгалтерських рахунків та подвійного запису операцій на рахунках бухгалтерського обліку; набуття навичок запису операцій на рахунках бухгалтерського обліку, визначення сальдо та оборотів, а також взаємозв'язку між рахунками та балансом.

План заняття:

1. Бухгалтерські рахунки, їх зміст і будова.
2. Техніка запису господарських операцій на рахунках обліку.
3. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.

Бухгалтерські рахунки, їх зміст та будова. Активні та пасивні рахунки, їх будова. Синтетичні й аналітичні рахунки, їх взаємозв'язок. Техніка запису господарських операцій на рахунках обліку. Подвійне відображення операцій на рахунках, його сутність та контрольне значення. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотні відомості, їх побудова та призначення. Синтетичні рахунки. Аналітичні рахунки. Взаємозв'язок аналітичних та синтетичних рахунків.

Тема 7. План рахунків бухгалтерського обліку

Мета заняття – вивчення сутності та системи формування плану рахунків бухгалтерського обліку, класифікації рахунків та принципів їх групування у плані.

План заняття:

1. Принципи класифікації бухгалтерських рахунків.
2. Класифікація рахунків за економічним змістом.
3. Класифікація рахунків за призначенням і структурою.
4. Класифікація рахунків за відношенням до балансу.
5. План рахунків бухгалтерського обліку.

Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за відношенням до балансу. Класифікація рахунків за їхнім економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку. Рахунки доходів та витрат, їх особливості. Особливості регулюючих рахунків. Калькуляційні рахунки. Результатні рахунки. Транзитні рахунки.

Тема 8. Облік господарських процесів

Мета заняття – засвоєння порядку обліку господарських операцій процесів постачання, виробництва та реалізації; набуття навичок визначення фактичної собівартості придбаних товарно-матеріальних цінностей, визначення суми транспортно-заготівельних витрат, фактичної собівартості виготовленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг), визначення фінансових результатів від реалізації з використанням бухгалтерських рахунків.

План заняття:

1. Методологічні засади обліку господарських процесів.
2. Облік процесу постачання.
3. Облік процесу виробництва та формування собівартості продукції.
4. Облік процесу реалізації.
5. Облік формування та розподілу результатів господарювання.
6. Звичайна та надзвичайна діяльність підприємства.
7. Облік формування та руху власного капіталу.

Методологічні засади обліку господарських процесів. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва та формування собівартості продукції. Калькулювання як спосіб групування витрат. Визначення собівартості продукції. Облік процесу реалізації. Облік формування та розподілу результатів господарювання. Звичайна, надзвичайна діяльність

підприємства. Операційна діяльність. Фінансова та інвестиційна діяльність підприємства. Основна діяльність підприємства. Облік формування та руху статутного капіталу.

Тема 9. Амортизація в бухгалтерському обліку

Мета заняття – засвоєння поняття і правил нарахування амортизації в бухгалтерському обліку, набуття навичок розрахунку амортизаційних відрахувань.

План заняття:

1. Основні принципи нарахування амортизації в бухгалтерському обліку
2. Методи нарахування амортизації
3. Відображення амортизації в бухгалтерському обліку
4. Зміна методів амортизації та її строків
5. Амортизація безоплатно отриманих ОЗ

Основні принципи нарахування амортизації в бухгалтерському обліку. Методи нарахування амортизації. Відображення амортизації в бухгалтерському обліку. Зміна методів амортизації та її строків. Амортизація безоплатно отриманих ОЗ.

Тема 10. Інвентаризація

Мета заняття – засвоєння поняття інвентаризації, набуття навичок визначення результатів інвентаризації та відображення її результатів на рахунках в обліку.

План заняття:

1. Визначення та порядок проведення інвентаризації.
2. Класифікація видів інвентаризації.
3. Принципи і методика проведення інвентаризації.
4. Проведення інвентаризації за об'єктами обліку.
5. Відображення результатів інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку.

Визначення та порядок проведення інвентаризації. Класифікація видів інвентаризації. Принципи і методика проведення інвентаризації. Проведення інвентаризації за об'єктами обліку. Відображення результатів інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 11. Облікова політика підприємства

Мета заняття – засвоєння поняття облікової політики підприємства, обрання та закріплення її складових, організації бухгалтерських процесів відповідно до обраної облікової політики.

План заняття:

1. Теоретично-методологічні засади облікової політики.
2. Організаційні основи облікової політики на підприємстві.
3. Зміни облікової політики та їх відображення у фінансовій звітності.

Теоретично-методологічні засади облікової політики. Організаційні основи облікової політики на підприємстві. Зміни облікової політики та їх відображення у фінансовій звітності.

Тема 12. Форми і реєстри бухгалтерського обліку

Мета заняття – засвоєння складових процесу бухгалтерського обліку, поняття форм бухгалтерського обліку; набуття навичок складання облікових реєстрів за журнальною формою бухгалтерського обліку, виправлення помилок у бухгалтерських реєстрах.

План заняття:

1. Облікові реєстри та їх роль у бухгалтерському обліку.
2. Техніка облікової реєстрації та виправлення помилок.
3. Форми бухгалтерського обліку.

Облікові реєстри та їх роль у бухгалтерському обліку. Техніка облікової реєстрації та виправлення помилок. Форми бухгалтерського обліку. Автоматизована форма обліку.

Тема 13. Фінансова звітність

Мета заняття – з'ясування сутності, призначення та основних вимог до складання бухгалтерської фінансової звітності

План заняття:

1. Вимоги до фінансової звітності.
2. Фінансовий звіт (Баланс) підприємства.
3. Звіт про фінансові результати.
4. Звіт про рух грошових коштів.
5. Звіт про власний капітал.
6. Примітки до фінансової звітності.

Вимоги до фінансової звітності. Принципи формування фінансової (бухгалтерської) звітності. Фінансовий звіт (Баланс) підприємства. Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Примітки до річної фінансової звітності.

Тема 14. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності

Мета заняття – формування та засвоєння знань про зміст і структуру міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

План заняття:

1. Організація і методологія розробки міжнародних стандартів.
2. Організація діяльності Ради МСБО.
3. Статус МСФЗ та їх застосування
4. Призначення та склад фінансової звітності.
5. Елементи фінансової звітності та умови їх визнання.
6. Розповсюдження міжнародних стандартів фінансової звітності в інших країнах.

Організація і методологія розробки міжнародних стандартів. Розповсюдження міжнародних стандартів фінансової звітності в інших країнах. Система бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.

5. ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

1.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. У чому полягає сутність господарського обліку?
2. Кого вважають родоначальником бухгалтерії у її сучасному розумінні? Чому?
3. Назвіть кількох визначних науковців, які зробили внесок у розвиток бухгалтерського обліку. Яким був цей внесок?
4. Поясніть зв'язок між давнім лицарським орденом тамплієрів та сучасною касою на підприємстві.
5. Які види господарського обліку здійснюються на підприємствах?
6. Що таке оперативний облік?
7. Якими є мета й об'єкти оперативного обліку?
8. Опишіть способи отримання інформації в оперативному обліку?
9. Що таке статистичний облік?
10. Опишіть роль статистичного обліку в суспільному житті?
11. Продемонструйте загальне поняття бухгалтерського обліку.
12. Що таке фінансовий облік?
13. Що таке внутрішньогосподарський облік?
14. Розкрийте зміст поняття «податковий облік». У чому полягає його мета і необхідність?
15. Сформулюйте завдання бухгалтерського обліку.
16. Назвіть вимоги до ведення бухгалтерського обліку.
17. Охарактеризуйте сутність інформаційної функції бухгалтерського обліку.
18. Опишіть контрольну функцію бухгалтерського обліку.
19. Охарактеризуйте аналітичну функцію бухгалтерського обліку.
20. Як ви розумієте оціночну функцію бухгалтерського обліку?
21. Назвіть види вимірників у бухгалтерському обліку та наведіть приклади їх використання.
22. Перерахуйте принципи обліку.
23. Хто є користувачами облікової інформації?
24. Хто здійснює загальне методологічне керівництво бухгалтерським обліком в Україні?
25. Яка структура нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в Україні?
26. Що є предметом бухгалтерського обліку?
27. Опишіть схему операційного циклу промислового підприємства. Як вона пов'язана з бухгалтерським обліком?
28. Що таке метод бухгалтерського обліку? Перерахуйте методи БО, які вам відомі.
29. Що таке елемент методу бухгалтерського обліку? Перерахуйте елементи методу БО, які вам відомі.
30. Зобразіть на схемі взаємозв'язок елементів методу бухгалтерського обліку зі стадіями облікового процесу.
31. Дайте визначення об'єктів та суб'єктів обліку.
32. На які групи поділяють об'єкти обліку загалом та господарські засоби зокрема? Для чого проводиться таке групування?

33. Зобразіть головне балансове рівняння у момент створення підприємства і під час його подальшої діяльності. У чому полягає різниця, якщо вона є?
34. Назвіть основні положення, які визначають сутність актів та зобов'язань.
35. Назвіть основні господарські процеси, які можуть відбуватися на типовому підприємстві.
36. Охарактеризуйте сутність понять «доходи», «витрати» і «фінансовий результат».
37. Які типи господарських операцій за їх впливом на стан об'єктів обліку вам відомі?

1.2. Практичні завдання:

Завдання 1. Необхідно згрупувати зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації таким чином:

- користувачі з прямою фінансовою зацікавленістю;
- користувачі з непрямою фінансовою зацікавленістю;
- користувачі без фінансової зацікавленості.

Перелік зовнішніх користувачів: банки, біржі, кредитори, статистичні органи, акціонери, податкові державні органи, фінансові державні органи, інвестори.

Завдання 2. Необхідно визначити, які вимірювачі використовуються у наведених нижче ситуаціях:

1. Підприємство перерахувало 50 000 грн авансу іншому підприємству
2. Оприбутковано від постачальника 1 000 м кабелю загальною вартістю 15 000 грн
3. Перераховано 5 000 грн постачальнику за отримані матеріали
4. Робітникам виробництва нараховано заробітну плату за 200 людино-годин.
5. Відвантажено покупцю 30 одиниць товару за ціною 50 грн /од.
6. Робітником Бандерою С.А. відпрацьовано у січні 2024 р. 22 дні.
7. Відпущено зі складу до виробничого цеху матеріали – 300 кг на загальну вартість 15 000 грн

Завдання 3. Необхідно правильно згрупувати засоби та джерела утворення майна підприємства за ознаками, наведеними в таблиці 1.1

Засоби та джерела утворення майна підприємства: готівка в касі; кредиторська заборгованість; нерозподілений прибуток; статутний капітал; кредити банків; додатковий капітал; заборгованість підприємства перед працівниками; споруди; дебіторська заборгованість; позики; обладнання; транспортні засоби; запаси товарів; резервний капітал; заборгованість перед пенсійним фондом.

Таблиця 1.1. Засоби та джерела утворення майна підприємства

Активи (ресурси)		Джерела утворення засобів підприємства		
Необоротні	Оборотні	Власний капітал	Позикові (залучені) кошти	Зобов'язання

Семінарське заняття 2

Тема 3. Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку: оцінка і калькулювання

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

2.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Охарактеризуйте сутність поняття «активи».

2. Що означають основні риси активів – контроль і очікувана економічна вигода?
3. Опишіть критерій визнання активу – достовірність оцінки. Чому він важливий?
4. Які способи здійснення робіт з проведення оцінки активів вам відомі?
5. Якими є сонови оцінки активів підприємства згідно з вимогами П(С)БО?
6. У чому полягає сутність принципу бухгалтерського обліку «єдиний грошовий вимірник»?
7. Дайте визначення поняття оцінки як елемента методу бухгалтерського обліку.
8. Сформулюйте роль грошової оцінки в умовах ринкових відносин.
9. З яких елементів складається процес оцінювання?
10. Назвіть та охарактеризуйте принципи оцінювання.
11. Назвіть та коротко опишіть базові підходи до оцінки активів.
12. Що таке справедлива вартість? Яким чином вона може бути визначена на практиці?
13. У чому полягає економічний зміст методів оцінки активів?
14. Що таке собівартість? Яке її значення в оцінці діяльності підприємства?
15. Дайте визначення калькуляції як елемента методу бухгалтерського обліку.
16. Доведіть тісний зв'язок між оцінкою і калькуляцією.
17. За якими ознаками проводять класифікацію витрат?
18. Назвіть і коротко опишіть об'єкти обліку витрат на виробництво.
19. Які види калькуляцій вам відомі?
20. Назвіть та опишіть основні методи калькулювання собівартості.
21. Охарактеризуйте види собівартості за складом витрат.
22. Як різняться між собою поведінка постійних і змінних витрат? Поясніть графічно.
23. Які види змінних витрат залежно від їх реакції на зміну обсягів виробництва вам відомі?
24. Які витрати назвають стрибкоподібними? Чому?
25. Як ви розумієте термін «дискреційні витрати»? Наведіть приклади таких витрат.
26. Для чого використовують функцію витрат? Зобразіть та опишіть її математично.
27. Які методи для визначення функції витрат вам відомі?
28. Що таке діапазон релевантності в контексті вивчення поведінки витрат?

2.2. Практичні завдання:

Завдання 1. Магазин «Кабельок» має таке майно: будівля магазину – вартістю 800 000 грн; прилавок – 1 шт. вартістю 3 500 грн; столи – 2 шт. вартістю 5 800 грн; стільці – 3 шт. за ціною 950 грн/шт.; інструменти – вартістю 3 500 грн; готівка в касі – 15 050 грн; Кабель коакс. F 690BV white – 1 бухта (305 м) за ціною 10 грн/м; Провід - 52 м за ціною 7 грн/м; Кабель оптичний MT024-SM-02 Flex - 130 м вартістю 2 210 грн; Роз'єм RJ45 – 5 уп. (100 шт./уп.) по ціні 300 грн/уп.; Дільник S-2 DS – 20 шт. по 30 грн/шт. Потрібно визначити загальну суму активів магазину

Завдання 2. Підприємство купує у постачальника сировину за договірною вартістю 360 000 грн., без врахування ПДВ. Вартість перевезення сировини склала 30 000 грн (з ПДВ). Оплата праці вантажників 1 000 грн/год. (2 вантажники по 2 год.), витрати за єдиним соціальним внеском 22% від оплати праці вантажників. Потрібно визначити первісну вартість сировини, яку придбало підприємство.

Завдання 3. За місяць молокозаводом виготовляється 13 т пастеризованого молока жирністю 2,5%. На виробництво 100 л пастеризованого молока вмістом жиру 2,5% витрачається 130 л молока купівельною вартістю 15 грн/л. За виробництво 10 л пастеризованого молока робітнику нараховується заробітна плата 30 грн. Розмір єдиного соціального внеску для молокозаводу складає 22% від фонду оплати праці. Витрати на обслуговування процесу виробництва 110 600 грн/міс., витрати електроенергії на виробництво – 38 000 грн/міс. Вартість упаковки на 1 л молока 2,20 грн. Молокозавод очікує отримання прибутку в розмірі 15%. Ставка податку на додану вартість – 20%. Торгівельна

націнка магазину 10%. Потрібно визначити а) собівартість 1 л молока, б) його гуртову продажну ціну, в) роздрібну ціну.

Завдання 4. Підприємство «Діловод» виробляє і продає авторучки. Змінні витрати на виробництво однієї ручки – 2,80 грн. Підприємство може продавати у своєму роздрібному магазині 200 000 ручок по 5,5 грн за одиницю і мати прибуток 350 000 або може гуртом реалізувати 150 000 ручок по 7,5 грн та 20 000 ручок за ціною 4,7 грн. Визначте, яку альтернативу слід обрати підприємству, та обґрунтуйте відповідь розрахунками.

Семінарські заняття 3

Тема 4. Бухгалтерський баланс

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

3.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття активів підприємства.
2. Що є критерієм віднесення активу до групи необоротних або оборотних?
3. Які об'єкти включаються до матеріальних необоротних активів і за якими ознаками розрізняють основні засоби і нематеріальні активи?
4. Дайте визначення поняттям первісної, амортизованої, ліквідаційної та залишкової вартості.
5. Чим відрізняються поняття «капітальні інвестиції» та «фінансові інвестиції»?
6. Дайте визначення поняттям «дебітори», «кредитори», «короткострокова і довгострокова дебіторська заборгованість».
7. Якими групами представлені оборотні активи і чим принципово вони відрізняються від необоротних активів?
8. Які активи зараховуються о виробничих запасів?
9. Охарактеризуйте види поточної дебіторської заборгованості.
10. Що таке сумнівна і безнадійна дебіторська заборгованість?
11. Який склад іншої поточної дебіторської заборгованості?
12. Назвіть об'єкти обліку грошових коштів та їх еквівалентів.
13. Охарактеризуйте витрати майбутніх періодів. У який спосіб їх відносять на фінансові результати діяльності підприємства?
14. Дайте визначення і охарактеризуйте складові частини власного капіталу підприємства.
15. Дайте визначення понять «доходи», «витрати» і «прибуток» підприємства.
16. Що слід розуміти під «нерозподіленим прибутком»?
17. Дайте визначення довгострокових і поточних зобов'язань. Наведіть приклади таких зобов'язань.
18. Охарактеризуйте доходи майбутніх періодів. Яким чином їх відносять на фінансові результати діяльності підприємства?
19. Дайте визначення поняття «господарський процес». Стисло охарактеризуйте процес придбання, виробництва та реалізації.
20. Що є метою складання бухгалтерського балансу?
21. Як згруповані активи і пасиви в бухгалтерському балансі?
22. Що називають статтею бухгалтерського балансу?
23. Чим пояснюється рівність активу і пасиву балансу?
24. Які види балансу розрізняють залежно від строків складання?
25. Які існують види балансу залежно від обсягів інформації?

26. Що характеризують статті активу балансу?
27. Назвіть розділи і статті активу балансу.
28. Що характеризують статті пасиву балансу?
29. Назвіть розділи і статті пасиву балансу.
30. Який вплив на баланс мають господарські операції?
31. У чому полягає сутність типів балансових змін?

3.2. Практичні завдання:

Завдання 1. На основі даних для виконання завдання потрібно визначити, до якої статті бухгалтерського балансу (активної чи пасивної) відносяться конкретні види майна, джерела його формування, а потім скласти спрощений бухгалтерський баланс за наведеною нижче формою (табл.3.2). Дані для виконання завдання наведені в табл.3.1.

Таблиця 3.1. Склад майна підприємства і джерела його формування

№ з/п	Найменування засобів промислового підприємства і джерел їх утворення	Сума, грн	
		01.01.2023	01.01.2024
1	Будинок підприємства	310 000	300 000
2	Кошти на поточному рахунку	27 045	30 900
3	Малоцінні та швидкозношувані предмети	2 100	2 000
4	Заборгованість перед постачальниками	77 120	73 000
5	Статутний капітал	106 100	181 780
6	Промислове устаткування	50 800	60 000
7	Заборгованість перед різними організаціями	3 250	30 000
8	Готівка в касі	7 500	12 000
9	Малоцінна тара	3 850	4 000
10	Додатковий капітал	28 680	29 000
11	Заборгованість перед робітниками та службовцями по заробітній платі	22 400	25 000
12	Готова продукція	74 300	80 000
13	Нерозподілений прибуток	255 295	252 300
14	Сировина й матеріали	22 000	30 000
15	Заборгованість підзвітних осіб	1 250	100
16	Резервний капітал	15 270	15 620
17	Заборгованість різних організацій	10 570	36 000
18	Заборгованість транспортної організації	10 840	19 000
19	Заборгованість перед бюджетом	16 140	27 100

Таблиця 3.2. Спрощений бухгалтерський баланс підприємства

№ з/п	Стаття балансу	Сума, грн	
		01.01.2023	01.01.2024
Активи			
1			
2			
	Всього		
Пасиви			
1			
2			
	Всього		

Завдання 2. Встановлено статті балансу, що змінюються, відповідно до проведених підприємством господарських операцій в квітні 20_ року. Потрібно визначити формулу типу кожної операції за прикладом перших трьох операцій і заповнити до кінця табл.3.3.

Таблиця 3.3. Визначення формули типу господарських операцій, здійснених у квітні 20_р

№ з/п	Зміст господарських операцій	Статті балансу, що змінюються:		Тип операції
		A+	A-	
1	Введені в експлуатацію основні засоби	A+	A-	I
2	Оприбутковані на склад придбані у постачальників запасні частини	A+	П+	III
3	Перераховано з поточного рахунку в банку в погашення заборгованості постачальникам	A-	П-	IV
4	Нарахована заробітна плата робітникам			
5	Зараховані на поточний рахунок в банку кошти отримані від покупців продукції			
6	Оприбуткована отримана з виробництва готова продукція			
7	Частина нерозподіленого прибутку звітнього року направлена на поповнення резервного капіталу			
8	Частково оплачено заборгованість підприємства перед бюджетом			

Завдання 3. Потрібно визначити, яким чином перераховані нижче господарські операції впливають на основну рівність бухгалтерського обліку, а саме: (1) збільшують і зменшують активи при збереженні пасивів або (2) збільшують і зменшують пасиви при збереженні активів, або (3) збільшують активи і пасиви, або (4) зменшують активи і пасиви. Впишіть у табл.3.4 праворуч від змісту господарської операції номер відповіді.

Таблиця 3.4. Перелік господарських операцій

Зміст господарської операції	Відповідь №
Оприбутковані основні засоби від постачальника	
Перерахована з поточного рахунку сума в погашення заборгованості перед постачальниками за основні засоби	
Придбано матеріали у постачальника в кредит з відстрочкою платежу	
Видано грошові кошти підзвітній особі з каси підприємства	
Зараховано на поточний рахунок короткостроковий кредит банку	

Семінарське заняття 4

Тема 5. Первинне спостереження і документування

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

4.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Опишіть поняття документ.
2. Дайте визначення поняття «первинний документ», «документація».
3. У чому полягає економічне, контрольне та юридичне значення документів?

4. Охарактеризуйте документи за місцем складання.
5. Охарактеризуйте документи за призначенням.
6. Охарактеризуйте документи за порядком складання.
7. Охарактеризуйте документи за способом використання.
8. Охарактеризуйте документи за змістом.
9. Чим відрізняються розпорядчі, виправдувальні та комбіновані документи?
10. Як ви розумієте процес первинного спостереження? Для чого його здійснюють?
11. Що таке первинні, зведені, разові та накопичувальні документи?
12. Які обов'язкові та додаткові реквізити містяться в документах?
13. Які основні вимоги висуваються до оформлення документів?
14. Які фактори впливають на тривалість документів?
15. Дайте визначення поняття документообігу. Назвіть його етапи.
16. У чому полягає призначення та необхідність графіків документообігу?
17. Які існують графіки документообігу?
18. Якій перевірці підлягають первинні документи, що надійшли до бухгалтерії?
19. З яких послідовних етапів складається бухгалтерська обробка первинних документів?
20. У чому полягає необхідність організації зберігання бухгалтерських документів?
21. У чому полягає різниця між поточним архівом і постійним?
22. Назвіть приклади строків зберігання окремих документів у постійному архіві.
23. В чому полягає сутність поняття «реквізити»? Які обов'язкові реквізити повинен містити первинний документ?
24. Якими можуть бути додаткові реквізити первинного документу?
25. Охарактеризуйте поняття уніфікації та стандартизації документів.
26. Які, на вашу думку, переваги має організація електронного документообігу на підприємстві?

4.2. Практичні завдання:

Завдання 1. Охарактеризуйте за визначеними ознаками класифікації такі документи: (1)прибутковий ордер, (2) відомість на виплату заробітної плати, (3) платіжне доручення, (4) рахунок-фактура (5) видаткова накладна. Для виконання завдання заповніть таблицю 4.1 за прикладом першого документа – прибуткового ордеру.

Таблиця 4.1. Класифікація документів підприємства

№	Документ	Ознака				
		місце складання	призначення	порядок складання	спосіб використання	зміст
1	прибутковий ордер	внутрішній	комбінований	первинний	одноразовий	грошовий
2	відомість на виплату заробітної плати					
3	платіжна інструкція					
4	рахунок-фактура					
5	видаткова накладна					

Завдання 2. 25 жовтня 2021 р. касир Міхненко В.І. отримала з поточного рахунку в банку по чеку (АКА№456738) 35 000 грн для виплати заробітної плати працівникам підприємства ТОВ «Томуто» (код ЄДРПОУ 12345678). Перед видачею грошей працівникам касир

повинна оприбуткувати кошти в касу підприємства. Заповніть прибутковий касовий ордер №402.

Завдання 3. 25 жовтня 2021 р. касир Міхненко В.І. (паспорт ВО№111111, виданий 01.02.2000 р. Ужгородським МВ УМВС України в Закарпатській обл.) отримала 35 000 грн. з каси на виплату заробітної плати працівникам підприємства ТОВ «Томуто» (код ЄДРПОУ 12345678) за платіжною відомістю №25. Заповніть видатковий касовий ордер №272. Посадові особи: головний бухгалтер Кирик О.А., директор Велет Я.М.

Завдання 4. 18 жовтня 2021 р. головний бухгалтер підприємства ТОВ «Томуто» (код ЄДРПОУ 12345678) Кирик О.А. заповнила платіжну інструкцію №876 для сплати ЄСВ за жовтень поточного року в сумі 9 565,22 грн. Банківські реквізити підприємства: рахунок № UA293052990000026005624000001 в ПАТ КБ Приватбанк.

Банківські реквізити отримувача:

Отримувач - Головне управління ДПС у Закарпатській області (код ЄДРПОУ 44106694) рахунок № UA328999980000355609201020716 в Казначейство України (ЕАП).

Посадові особи: головний бухгалтер Кирик О.А., директор Велет Я.М.

Семінарське заняття 5

Тема 6. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань

5.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Яку функцію виконують бухгалтерські рахунки?
2. Дайте визначення поняття рахунків бухгалтерського обліку як елементу його методу.
3. У чому полягає принцип відкриття рахунків і чому рахунок має дві частини – дебет і кредит?
4. Які рахунки є активними і яка схема записів на цих рахунках?
5. Які рахунки є пасивними і яка схема записів на цих рахунках?
6. Дайте визначення поняття активно-пасивного рахунка.
7. У чому полягає сутність подвійного запису на бухгалтерських рахунках? Хто з великих математиків її вперше обґрунтував?
8. Дайте визначення подвійного запису як елемента методу бухгалтерського обліку.
9. Що називається кореспонденцією рахунків?
10. Дайте визначення понять «проста» і «складна кореспонденція».
11. Дайте визначення понять «синтетичні рахунки», «аналітичні рахунки», «субрахунки».
12. З якою метою на підприємстві організовується синтетичний та аналітичний облік?
13. Дайте визначення дебетового і кредитового оборотів на рахунках.
14. Сформулюйте правила визначення кінцевого залишку (сальдо) на активному і пасивному рахунках.
15. У якій рівності виявляється взаємозв'язок аналітичних рахунків із синтетичним рахунком?

5.2. Практичні завдання:

Завдання 1. Сальдо за рахунком №301 «Готівка в національній валюті» станом на 01 грудня 20X1р. склало 8 530 грн. Протягом місяця на підприємстві були зареєстровані такі господарські операції:

1. Надійшли гроші в касу з поточного рахунку в банку – 28 000 грн.

2. Повернуто до каси невикористаний залишок сум, виданих під звіт – 400 грн.
3. Виплачена з каси заробітна плата працівникам – 20 400 грн.
4. Здані гроші в банк для зарахування до поточного рахунку – 7 600 грн.
5. Надійшли до каси платежі від покупців – 17 000 грн.
6. Виплачено з каси кредитору за оренду приміщення – 9 500 грн.
7. Здані гроші в банк для зарахування до поточного рахунку – 30 800 грн.

Потрібно:

1. Відкрити бухгалтерський рахунок №301 «Готівка в національній валюті», записати до нього сальдо початкове (табл.5.1).
2. На підставі господарських операцій скласти бухгалтерські проведення. Виконати записи до журналу реєстрації господарських операцій (табл.5.2)
3. Записати до рахунку №301 господарські операції, підрахувати обороти за місяць та визначити сальдо на кінець місяця (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Журнал реєстрації господарських операцій

Зміст господарської операції	Сума, грн	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4

Таблиця 5.2. Бухгалтерський рахунок №301 «Готівка в національній валюті»

Дт	301 «Готівка в національній валюті»	Кт
С-до -		
Оборот по Дт -		Оборот по Кт -
С-до -		

Завдання 2. На приведених нижче даних з Головної книги (табл.5.3) потрібно:

1. відкрити бухгалтерські рахунки і записати в них початкове сальдо (табл.5.4);
2. відкрити журнал реєстрації господарських операцій, записати до нього всі операції та вказати за ними кореспондуючі рахунки (табл.5.5);
3. записати на рахунках господарські операції крамниці за березень місяць (табл.5.4 і 5.5);
4. підрахувати обороти за рахунками і визначити сальдо на кінець місяця (табл.5.4 і 5.5);
5. скласти баланс крамниці станом на кінець місяця (табл.5.6).

Таблиця 5.3. Сальдо бухгалтерських рахунків крамниці станом на 01.03.20X1 р.

Активні рахунки	тис. грн	Пасивні рахунки	тис. грн
1	2	3	4
10 «Основні засоби»	13 500	40 «Зареєстрований (пайовий) капітал»	18 500
131 «Знос основних засобів»	(2 800)	44 «Прибуток нерозподілений»	770
282 «Товари в торгівлі»	7 200	60 «Короткострокові позики»	1 000
284 «Тара»	1 350	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	2 400
285 «Торгова націнка»	(2 100)	64 «Розрахунки за подітками й платежами»	1 050
30 «Готівка»	400	66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	950
31 «Рахунки в банках»	3 000		
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	2 700		
377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	1 420		
Баланс	24 670	Баланс	24 670

Таблиця 5.4. Бухгалтерські рахунки

Дт		Кт	
С-до -			С-до -
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -	Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
С-до -			С-до -

Таблиця 5.5. Господарські операції крамниці за березень 20X1 р.

Зміст господарської операції	Сума, тис. грн	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Надійшли від постачальників товари, розрахунок за які не зроблений	800		
З поточного рахунку в банку отримані гроші в касу для виплати заробітної плати	1000		
Виплачена з каси заробітна плата працівникам підприємства.	850		
Перерахована з поточного рахунку в банку заборгованість постачальникам	1400		
Зараховано на поточний рахунок в банку платежі від дебіторів	1420		
Видано з каси під звіт на господарські потреби	200		
Перераховано з поточного рахунку в банку в погашення заборгованості бюджету	750		
Надійшли від постачальника до крамниці основні засоби	3000		
Отримано авансовий звіт підзвітної особи про придбання матеріалів	180		
Перераховано з поточного рахунку в банку в погашення кредиту	1000		
Оборот за місяць			

Таблиця 5.6. Баланс крамниці на 31.03

Статті активу	Сума, тис. грн	Статті пасиву	Сума, тис. грн
Баланс		Баланс	

Семінарське заняття 6

Тема 7. План рахунків бухгалтерського обліку

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

6.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. У чому полягає необхідність і значення класифікації рахунків?
2. Назвіть ознаки класифікації рахунків.

3. На які групи поділяються рахунки відносно балансу?
4. У чому полягає значення класифікації рахунків за економічним змістом?
5. Розкрийте теоретичне та практичне значення класифікації рахунків за призначенням та структурою.
6. Яке призначення регулюючих рахунків і чому їх поділяють на контраktivні та контрпассивні?
7. Що таке операційні рахунки? Якими групами рахунків вони представлені?
8. Охарактеризуйте призначення та порядок відображення господарських операцій на калькуляційних рахунках.
9. З якою метою використовуються операційні результатні рахунки?
10. Яку функцію виконують рахунки класу 7, рахунки класу 9 у формуванні фінансових результатів?
11. У чому полягає призначення рахунка 79 і рахунка 44? Яка між ними різниця?
12. Що таке позабалансові рахунки? У яких випадках вони використовуються і які особливості записів на цих рахунках?
13. Сформулюйте визначення плану рахунків бухгалтерського обліку.
14. Які види плану рахунків бухгалтерського обліку використовуються в Україні?
15. У чому полягає сутність принципу побудови плану рахунків «сумісність з формами фінансової звітності»?
16. У чому полягає різниця між робочим і типовим планом рахунків?

6.2. Практичні завдання:

Завдання 1. Заповніть таблицю 6.1, класифікуючи такі рахунки за визначеними ознаками (позначте у відповідній комірці символом «X» за прикладом рядка 1): «Знос основних засобів», «Нематеріальні активи», «Транспортно-заготівельні витрати», «Сировина і матеріали», «Виробництво», «Собівартість реалізації», «Доходи майбутніх періодів».

Таблиця 6.1. Класифікація рахунків

Рахунок	Ознака							
	Балансовий	Результатний	Калькуляційний	Звітно-розподільчий	Збірно-розподільчий	Доповнючий регулюючий	Контрпассивний	Контраktivний
Знос основних засобів	X							X
Нематеріальні активи								
Транспортно-заготівельні витрати								
Сировина і матеріали								
Виробництво								
Собівартість реалізації								
Доходи майбутніх періодів								

Семінарське заняття 7

Тема 8. Облік господарських процесів

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань

7.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Дайте визначення процесу придбання. Сформулюйте завдання обліку цього процесу.
2. Як здійснюється процес придбання?
3. Дайте визначення податкового кредиту і податкового зобов'язання з ПДВ. Яка сума ПДВ підлягає сплаті до бюджету?
4. Дайте характеристику рахунків обліку процесу придбання виробничих запасів підприємства і необоротних активів.
5. Як визначити середньозважену собівартість одиниці виробничих запасів?
6. Які витрати відносять до транспортно-заготівельних? Який порядок їх обліку та розподілу?
7. У чому полягає призначення рахунку 15 «Капітальні інвестиції»?
8. Дайте визначення процесу виробництва. Сформулюйте завдання обліку цього процесу.
9. Що слід розуміти під об'єктом витрат? Від яких чинників залежить перелік об'єктів витрат у процесі виробництва?
10. Які виробництва відносять до основного, допоміжного і підсобного?
11. Дайте характеристику рахунку 23 «Виробництво».
12. Що означає термін «Історична (фактична) собівартість»?
13. У чому полягають відмінності в поняттях «об'єкт витрат» і «об'єкт калькуляції»?
14. Які калькуляційні одиниці ви знаєте? Наведіть приклади.
15. Дайте визначення процесу реалізації. Сформулюйте завдання обліку цього процесу.
16. Як визначається дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)?
17. Дайте визначення собівартості реалізації. Які витрати включають у собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)?
18. Які витрати належать до адміністративних витрат і як вони відображаються в обліку?
19. Які витрати належать до витрат на збут і як вони відображаються в обліку?
20. Як формуються фінансові результати підприємства? Дайте характеристику рахункам 70 «Дохід від реалізації», 79 «Фінансові результати».

7.2. Практичні завдання:

Завдання 1. На приведених нижче даних з Бухгалтерського балансу (табл.7.1) потрібно:

1. відкрити бухгалтерські рахунки і записати в них початкове сальдо (табл.7.2);
2. відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції способом подвійного запису (табл.7.2 і 7.3);
3. підрахувати обороти за рахунками і визначити сальдо на кінець місяця (табл.7.2 і 7.3);
4. на основі отриманих даних заповнити оборотно-сальдову відомість (табл.7.4);
5. скласти баланс крамниці станом на кінець місяця (табл.7.5).

Таблиця 7.1. Бухгалтерський баланс заводу на 1 липня п. р.

Актив	Тис. грн	Пасив	Тис. грн
1. Основні засоби	1500	1. Статутний капітал	3000
2. Запаси, у т. ч.:	3100	2. Додатковий капітал	400
Сировина і матеріали	1800	3. Прибуток	2000
Незавершене виробництво	1300	4. Довгострокові кредити	2000
3. Кошти, у т. ч.:	3815	5. Кредиторська заборгованість, у	2015
Каса	1015	т. ч.: перед бюджетом	440
Розрахунковий рахунок	2800	по страхуванню	500
4. Дебіторська заборгованість,	1000	по оплаті праці	1015
у т. ч.: Покупці	750	інші кредитори	60
Інші дебітори	250		
Баланс	9415	Баланс	9415

Таблиця 7.2. Бухгалтерські рахунки

Дт	Кт	Дт	Кт
С-до -			С-до -
Оборот по Дт -	Оборот по Кт -	Оборот по Дт -	Оборот по Кт -
С-до -			С-до -

Таблиця 7.3. Журнал реєстрації господарських операцій за липень

Зміст господарської операції	Тис. грн	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1 Нараховано заробітну плату робітникам за виробництво продукції	712		
2 Утримано податки з заробітної плати працівників: 18% - податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) 1,5 % - військовий збір (ВЗ)	128 11		
3 Нараховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ) на заробітну плату робітників (22%)	157		
4 Надійшли гроші з розрахункового рахунка в касу для видачі заробітної плати	45		
5 Видано з каси під звіт працівникам на господарські потреби	20		
6 Видана заробітна плата - з каси - з розрахункового рахунка (нарахована заробітна плата за мінусом утриманих податків + борг на поч.місяця – видана з-та з каси)	45 1543		
7 Надійшли на склад від постачальників матеріали	250		
8 Зарахована на розрахунковий рахунок позичка банку (строк повернення – 3 роки)	430		
9 Відпущені зі складу у виробництво матеріали	320		
10 Повернуті з виробництва матеріали	- 40		
11 Погашено заборгованість: - перед бюджетом (ПДФО+ВЗ) утримані податки+борг на поч.міс.	579		
- перед органами соціального страхування (ЄСВ) нарахований ЄСВ+ борг на поч.міс.	657		
12 Зараховано на поточний рахунок кредит банку (строк повернення – 1 місяць)	20		
13 Перераховано з поточного рахунка в погашення заборгованості: - по кредиту банку	20		
- перед постачальниками	250		
14 Випущена з виробництва готова продукція	1200		
15 Зроблено відрахування до резервного капіталу з прибутку	700		
16 Здано залишок коштів у касі на поточний рахунок	995		

Таблиця 7.4. Оборотно-сальдова відомість

Шифр рахунку	Назва рахунку	Сальдо на початок		Обороти		Сальдо на кінець	
		Д	К	Д	К	Д	К
1	2	3	4	5	6	7	8
РАЗОМ							

Таблиця 7.5. Баланс крамниці на 31.07

Статті активу	Тис. грн	Статті пасиву	Тис. грн
Баланс		Баланс	

Семінарське заняття 8

Тема 9. Амортизація в бухгалтерському обліку

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

8.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Що таке амортизація? Який нормативний документ визначає це поняття для потреб бухгалтерського обліку?
2. Як пов'язані вартість, що амортизується, і ліквідаційна вартість?
3. Що таке строк корисного використання? Хто визначає цей строк на підприємстві?
4. Які момент потрібно врахувати при встановленні строку корисного використання об'єкта?
5. Як визначають момент початку і закінчення нарахування амортизації в бухгалтерському обліку?
6. Які методи нарахування амортизації в бухгалтерському обліку вам відомі?
7. Опишіть порядок використання, переваги й недоліки прямолінійного методу нарахування амортизації.
8. Охарактеризуйте порядок використання, переваги й недоліки методу зменшення залишкової вартості.
9. Опишіть порядок використання, переваги й недоліки методу прискореного зменшення залишкової вартості.
10. Охарактеризуйте порядок використання, переваги й недоліки кумулятивного методу нарахування амортизації.
11. Опишіть порядок використання, переваги й недоліки виробничого методу нарахування амортизації.
12. Як відображається на рахунках бухгалтерського обліку та використовується інформація про нараховану амортизацію?
13. Чи можна змінити метод нарахування амортизації? Якщо так, то з якими труднощами це може бути пов'язано?
14. Яким чином відбувається нарахування і відображення в обліку амортизації безоплатно отриманих активів?

8.2. Практичні завдання:

Завдання 1. Визначте норму амортизації, річну і місячну суми амортизаційних відрахувань за умови використання прямолінійного методу, накопичену суму амортизаційних відрахувань на кінець кожного року і залишкову вартість. Підприємство запровадило в експлуатацію споруду вартістю 1 200 тис. грн з 01.01 поточного року. Ліквідаційна вартість споруди визначте у розмірі 10 % її первісної вартості. Припустимий термін корисного використання споруди – 12 років.

Завдання 2. Визначте суму амортизаційних відрахувань за роками, накопичену суму амортизаційних відрахувань на кінець кожного року і залишкову вартість за умови використання методу зменшення залишкової вартості. Підприємство придбало обладнання вартістю 200 000 грн. Ліквідаційна вартість обладнання визначена у розмірі 10 % його первісної вартості. Припустимий термін корисного використання – 5 років. Примітка: норму амортизації розрахувати з точністю до 0,001, суму амортизації з точністю до 0,01.

Завдання 3. Визначте суму амортизаційних відрахувань за роками, накопичену суму амортизаційних відрахувань на кінець кожного року і залишкову вартість за умови використання методу прискореного зменшення залишкової вартості. Підприємство придбало об'єкт основних фондів, який було введено в експлуатацію з 01.01 поточного року. Первісна вартість об'єкта – 300 000 грн, ліквідаційна вартість передбачається у розмірі 10 000 грн, термін корисного використання – 6 років. Примітка: норму амортизації розрахуйте з точністю до 0,1, суму амортизації – з точністю до цілих.

Завдання 4. Визначте річну і місячну суму амортизаційних відрахувань у розрізі років, накопичену суму амортизаційних відрахувань на кінець кожного року і залишкову вартість за умови використання кумулятивного методу. Підприємство придбало обладнання первісна вартість якого 250 000 грн. Обладнання введено в експлуатацію з 01.01 поточного року, передбачений термін його корисного використання 5 років. Ліквідаційна вартість обладнання дорівнює 6 % первісної його вартості. Примітка: суму амортизації розрахувати з точністю до цілих.

Завдання 5. Визначте суму амортизаційних відрахувань, накопичену суму амортизаційних відрахувань на кінець кожного місяця і залишкову вартість за кожний місяць року і разом за рік за умови використання виробничого методу. Підприємство придбало автомобіль первісною вартістю 830 000 грн, з передбачуваним пробігом 900 000 кілометрів. Ліквідаційна вартість автомобіля дорівнює 20 000 грн. Пробіг автомобіля склав: січень – 2000 км, лютий – 2300 км, березень – 2500 км, квітень – 3200, травень – 1500, червень – 1000, липень – 5200, серпень – 3500, вересень – 2800, жовтень – 3000, листопад – 4100, грудень – 2300.

Семінарське заняття 9

Тема 10. Інвентаризація

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

9.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Що таке інвентаризація майна підприємства? У чому полягає її значення? Назвіть об'єкти інвентаризації.

2. У яких випадках інвентаризація майна підприємства обов'язкова?
3. Як класифікується інвентаризація за характером проведення та повнотою охоплення її об'єктів?
4. Назвіть орієнтовні строки проведення інвентаризації майна підприємства.
5. У чому полягає сутність підготовчої роботи до проведення інвентаризації?
6. Які обов'язки центральних та робочих інвентаризаційних комісій?
7. Яку документацію оформляє інвентаризаційна комісія в процесі своєї роботи?
8. Чим відрізняється зміст та порядок складання інвентаризаційного опису та звірювальної відомості?
9. Що таке інвентаризаційна різниця?
10. Що означає пересортиця та за яких умов вона може бути зарахована?
11. Опишіть протокол (акт) інвентаризаційної комісії.
12. Які правила врегулювання інвентаризаційних різниць у бухгалтерському обліку?
13. Яка кореспонденція рахунків здійснюється за результатами інвентаризації майна підприємства?

9.2. Практичні завдання:

Завдання 1. За даними інвентаризації на торговельному підприємстві в наявності виявили 195 кг цукерок «Ромашка», за даними бухгалтерського обліку – 200 кг. Облікова ціна цукерок становить 90 грн/кг. Необхідно скласти бухгалтерські проведення, якщо інвентаризаційна комісія рекомендує віднести виявлену недостачу на рахунок підприємства (заповнити табл.9.1).

Таблиця 9.1. Бухгалтерські проведення за результатами інвентаризації

№	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	

Завдання 2. На дрібногуртовій базі проведена інвентаризація, результати якої наведені в таблиці 9.2. Потрібно визначити невідомі показники та остаточні результати.

Таблиця 9.2. Результати інвентаризації

Показники		Найменування			
		Борошно вищого гатунку	Борошно першого гатунку	Рис вищого гатунку	Рис першого гатунку
Ціна, грн/кг		11	?	25,0	?
За даними інвентаризації	Кількість	?	88	212	?
	Сума	1210	792	?	800
За обліковими даними	Кількість	100	?	?	50
	Сума	?	900	5 000	1000
Недостача	Кількість	?	?	?	?
	Сума	?	?	?	?
Лишок	Кількість	?	?	?	?
	Сума	?	?	?	?

Тема 11. Облікова політика підприємства

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

10.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Якими є сутність і значення облікової політики?
2. Опишіть нормативно-правове регулювання облікової політики.
3. Охарактеризуйте принципи формування облікової політики.
4. Наведіть характеристику елементів облікової політики.
5. Які фактори впливають на формування облікової політики?
6. Яким є порядок внесення змін в облікову політику?
7. Опишіть сучасний стан та проблеми формування облікової політики.
8. Наведіть характеристику елементів облікової політики щодо необоротних активів.
9. Наведіть характеристику елементів облікової політики щодо оборотних активів.
10. Наведіть характеристику елементів облікової політики щодо доходів, витрат і фінансових результатів.
11. Опишіть зміст та структуру наказу про облікову політику.
12. Яким є порядок складання та затвердження наказу про облікову політику?
13. Охарактеризуйте зміст і порядок складання додатків до наказу про облікову політику.
14. Який існує взаємозв'язок облікової політики та показників фінансової звітності?
15. Як облікова політика впливає на показники фінансової звітності?
16. Як облікова політика впливає на оцінку фінансового стану підприємства?
17. Як облікова політика впливає на оцінку ділової активності підприємства?

10.2. Практичні завдання:

Завдання 1. Складіть наказ про облікову політику уявного підприємства, відобразивши у ньому всі необхідні складові облікової політики, які будуть необхідні керівництву підприємства для ведення ефективної діяльності.

Тема 12. Форми і реєстри бухгалтерського обліку

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань

11.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «облікові реєстри».
2. Які ознаки покладені в основу класифікації облікових реєстрів?
3. У чому полягає сутність коректурного способу виправлення помилок у документах і облікових реєстрах?
4. У яких випадках використовується спосіб додаткового запису при виправлення помилкових записів?
5. У яких випадках використовується спосіб «червоне сторно» при виправлення помилкових записів?
6. Сформулюйте визначення поняття «форма бухгалтерського обліку».

7. Які форми бухгалтерського обліку використовуються в сучасності?
8. Якими ознаками одна форма бухгалтерського обліку відрізняється від іншої?
9. Назвіть принципи побудови меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку.
10. У яких регістрах організовується аналітичний і синтетичний облік у меморіально-ордерній формі?
11. Які переваги і недоліки меморіально-ордерної форми бухгалтерського обліку?
12. Дайте загальну характеристику журналів обліку.
13. З якою метою складається реєстраційний журнал господарських операцій?
14. У чому полягає контрольна функція оборотних відомостей?
15. Які особливості перенесення сум кінцевих залишків з оборотної відомості за синтетичними рахунками в бухгалтерський баланс?
16. У чому полягає сутність кредитової ознаки записів у журналах?
17. У чому полягає призначення допоміжних відомостей при журнальній формі обліку?
18. Яке значення має звіряння записів у журналах і відомостях?
19. У чому полягає призначення Головної книги при журнальній формі?

11.2. Практичні завдання:

Завдання 1. На основі вихідних даних необхідно:

- сформулювати та згрупувати господарські операції в розрізі підзвітних осіб.
- скласти відомість по розрахунках із підзвітними особами (додаток А).

Вихідні дані.

На 31 жовтня 2021 року кінцеве сальдо за рахунком 372 «Розрахунки з підзвітними особами» складає:

Дебетове:

Чорнак В.В. – 2500 (касовий ордер 343 від 20.10.2021)

Кредитове:

Нечитайло Н.О. – 780 грн (ав звіт №297 від 27.10)

Пеца С.Ю. – 600 грн (ав звіт №299 від 28.10)

Чакавий С.В. – 170 грн (ав звіт №298 від 27.10)

За звітний місяць на підприємстві «МеМа» відбулися такі операції:

01.11.2021 – затверджено авансовий звіт №300 Чорнак В.В. на суму оприбуткованих запасних частин 2 460 грн. Чорнак В.В. повернула суму невикористаного авансу

10.11.2021 – за касовим ордером № 352 видано Зіденік Р.І. 2 100 грн і погашена заборгованість перед Нечитайло Н.О.

12.11.2021 – на підставі наказу на відрядження видано Траньович І.М. добові на три дні з розрахунку 10% розміру мінімальної заробітної плати за добу перебування у відрядженні. Затверджено авансовий звіт № 301 Зіденік Р.І. у сумі 1950 грн, у т.ч. на суму придбаних МШП – 300 грн, палива – 1 650 грн.

16.11.2021 – на підставі авансового звіту № 302 оприбутковані запасні частини Мороховича Б.В. в сумі 1 426 грн. Затверджені витрати на відрядження (авансовий звіт № 303) заступниці директора Траньович І.М. – 3 000 грн. Згідно з видатковим касовим ордером видано 180 грн на господарські потреби Король Ю.М.

17.11.2021 – на підставі авансового звіту № 304 оприбутковані канцелярські вироби від Король Ю.М. на суму 185 грн. Видано начальнику цеху Мороховичу Б.В. перевитрату за авансовим звітом № 302 і 250 грн в підзвіт. Затверджений авансовий звіт №305 Уліганець Д.О. та оприбутковані будівельні матеріали в сумі 2530 грн

20.11.2021 – згідно з видатковим касовим ордером видано Чорнак В.В. 500 грн на придбання кави в офіс. Видано офіс-менеджеру Пеці С.Ю. перевитрату за авансовим звітом № 299 за сплачений рахунок постачальника паперу.

25.11.2021 – згідно з актом закупівлі та авансовим звітом №306 оприбуткована кава від Чорнак В.В. у сумі 420 грн. Чорнак В.В. повернула суму невикористаного авансу Видано Чакавому С.В. на канцелярські потреби 170 грн.

Тема 13. Фінансова звітність

План заняття:

1. Перевірка рівня засвоєння студентами лекційного матеріалу
2. Виконання практичних завдань
3. Тестовий бліц-контроль

12.1. Питання для обговорення (дискусій) та самоконтролю:

1. Якими є склад та елементи фінансової звітності?
2. Назвіть якісні характеристики фінансової звітності.
3. Охарактеризуйте основні обмеження на інформацію при складанні фінансової звітності.
4. опишіть порядок складання та подання фінансової звітності.
5. Охарактеризуйте основні етапи підготовки до складання фінансової звітності.
6. Яка структура і техніка складання фінансового звіту «Баланс»?
7. опишіть особливості звіту про фінансовий результат.
8. Чим зумовлена важливість звіту про фінансові результати?
9. Охарактеризуйте структуру звіту про рух грошових коштів.
10. Які методи складання звіту про рух грошових коштів вам відомі? Чим вони різняться між собою?
11. Які етапи складання звіту про власний капітал?
12. Якою є структура та особливості приміток до річної фінансової звітності?
13. Охарактеризуйте склад і структуру, а також порядок складання спрощених форм фінансової звітності мікро- і малих підприємств.

12.2. Практичні завдання:

Завдання 1. У практичному завданні необхідно:

1. За залишками синтетичних рахунків, які наведені в табл. 12.1, скласти Баланс малого підприємства за станом на 31 грудня 2023 року.
2. За даними табл. 12.1 визначити фінансовий результат (прибуток, збиток), отриманий звітного року та заповнити форму 2 Звіт про фінансові результати малого підприємства. Форми фінансової звітності складати у тисячах гривень.

Таблиця 12.1. Оборотно-сальдова відомість ТОВ за 2023 рік, грн

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
10	5 164 195,91		740 729,30	509 993,68	5 394 931,53	
103	3 073 110,59		190 501,15	509 993,68	2 753 618,06	
104	1 934 873,49		550 228,15		2 485 101,64	
105	82 458,06				82 458,06	
106	73 753,77				73 753,77	
11	170 695,67				170 695,67	
112	36 542,42				36 542,42	
1121	36 542,42				36 542,42	
117	134 153,25				134 153,25	
1171	134 153,25				134 153,25	
12	1 328,00				1 328,00	
127	1 328,00				1 328,00	
13		3 763 369,61	387 137,71	477 147,16		3 853 379,06
131		3 598 214,58	387 137,71	476 943,15		3 688 020,02
132		163 827,03		204,01		164 031,04
1321		163 827,03		204,01		164 031,04
133		1 328,00				1 328,00
15			798 560,30	798 560,30		
152			798 560,30	798 560,30		

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
1521			87 274,00	87 274,00		
1522			711 286,30	711 286,30		
20	140 479,08		543 032,83	399 625,87	283 886,04	
201	139 771,81		381 797,05	242 098,15	279 470,71	
203	707,27		110 300,24	106 592,18	4 415,33	
205			23 054,19	23 054,19		
207			200,00	200,00		
209			27 681,35	27 681,35		
23			4 295 912,74	4 295 912,74		
231			4 295 912,74	4 295 912,74		
28			122 855,97	122 855,97		
286			122 855,97	122 855,97		
31	80 678,29		6 358 727,05	6 298 755,20	140 650,14	
311	80 678,29		6 358 727,05	6 298 755,20	140 650,14	
36			1 257 563,00	1 257 563,00		
361			1 257 563,00	1 257 563,00		
37	151 573,86		3 419 778,33	3 082 774,72	488 577,47	
371	153 366,86		2 818 264,99	2 880 931,38	90 700,47	
3711	153 366,86		2 818 264,99	2 880 931,38	90 700,47	
372			142 162,78	142 162,78		
3721			142 162,78	142 162,78		
377		1 793,00	449 010,00	49 340,00	397 877,00	
3771		1 793,00	401 010,00	1 340,00	397 877,00	
3773			48 000,00	48 000,00		
378			10 340,56	10 340,56		
39	3 712,00		12 718,00	11 123,00	5 307,00	
40		35 000,00				35 000,00
401		35 000,00				35 000,00
43		8 750,00				8 750,00
44		1 423 527,75		471 484,23		1 895 011,98
441		2 799 047,54		471 484,23		3 270 531,77
442	1 375 519,79				1 375 519,79	
63		67 459,79	746 149,46	719 369,97		40 680,30
631		67 459,79	746 149,46	719 369,97		40 680,30
64	11 079,08		595 707,95	639 022,21		32 235,18
641		9 214,91	389 209,16	450 611,75		70 617,50
6411			242 739,76	256 883,33		14 143,57
6414		9 229,51	128 124,46	186 055,18		67 160,23
6415	20 308,59		204 400,12	174 441,33	50 267,38	
642			20 443,61	21 642,37		1 198,76
65			315 244,01	333 975,39		18 731,38
651			315 244,01	333 975,39		18 731,38
66			1 382 245,64	1 442 820,63		60 574,99
661			1 364 528,60	1 425 103,59		60 574,99
663			17 717,04	17 717,04		
68		18 244,32	3 867 132,89	3 927 809,65		78 921,08
681		5 430,00	862 244,00	924 624,00		67 810,00
6811		5 430,00	862 244,00	924 624,00		67 810,00
685		12 814,32	3 004 888,89	3 003 185,65		11 111,08
6851		12 814,32	3 004 888,89	3 003 185,65		11 111,08
69		407 390,42	4 788 463,00	4 843 164,46		462 091,88
70			5 617 626,00	5 617 626,00		
703			5 617 626,00	5 617 626,00		
71			428 000,00	428 000,00		
712			380 000,00	380 000,00		
713			48 000,00	48 000,00		
79			6 045 626,00	6 045 626,00		
791			6 045 626,00	6 045 626,00		
80			471 862,64	471 862,64		
801			66 150,79	66 150,79		
803			379 210,70	379 210,70		
809			26 501,15	26 501,15		

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
81			1 425 103,59	1 425 103,59		
811			1 019 527,31	1 019 527,31		
812			317 875,00	317 875,00		
813			7 782,64	7 782,64		
814			79 918,64	79 918,64		
82			229 604,88	229 604,88		
821			229 604,88	229 604,88		
83			477 147,16	477 147,16		
831			477 147,16	477 147,16		
84			2 735 820,54	2 735 820,54		
90			4 295 912,74	4 295 912,74		
903			4 295 912,74	4 295 912,74		
91			453 412,35	453 412,35		
92			1 112 470,27	1 112 470,27		
93			2 380,00	2 380,00		
94			163 285,47	163 285,47		
943			122 855,97	122 855,97		
949			40 429,50	40 429,50		
Разом	5 723 741,89	5 723 741,89	53 090 209,82	53 090 209,82	6 485 375,85	6 485 375,85

6. ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Завдання 1. Які існують види господарського обліку?

- бухгалтерський, податковий, статистичний;
- оперативний, статистичний, бухгалтерський;
- бухгалтерський, управлінський, податковий.

Завдання 2. Дані якого виду господарського обліку не завжди є документально оформленими?

- статистичного;
- оперативного;
- бухгалтерського.

Завдання 3. Який вид господарського обліку містить дані про найбільш масові, найбільш якісні й типові явища господарського й громадського життя?

- статистичний;
- бухгалтерський;
- оперативний.

Завдання 4. Дані якого виду господарського обліку мають завжди документальне підґрунтя?

- статистичний;
- бухгалтерський;
- оперативний.

Завдання 5. Які види облікових вимірників використовуються в бухгалтерському обліку?

- натуральні, трудові, вартісні (грошові);
- оцінні, натуральні, грошові;
- якісні, кількісні.

Завдання 6. Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку регламентують:

- управлінський облік;
- податковий облік;
- фінансовий облік.

Завдання 7. Дані якого обліку становлять комерційну таємницю підприємства?

- управлінського обліку;
- податкового обліку;
- фінансового обліку.

- Завдання 8.** В якому виді обліку використання способу подвійного запису є обов'язковим?
- а) податковому обліку;
 - б) фінансовому обліку;
 - в) управлінському обліку.
- Завдання 9.** Вкажіть групу, де наведені тільки зовнішні користувачі облікової інформації.
- а) банк, аудиторська фірма, інвестиційний фонд, Пенсійний фонд, постачальники;
 - б) суд, ділові партнери, профспілкова організація, менеджери, покупці.
 - в) фінансова інспекція, Пенсійний фонд, податкові органи, управлінський персонал.
- Завдання 10.** Який з принципів бухгалтерського обліку передбачає, що оцінку активів та зобов'язань підприємства здійснюють, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі?
- а) принцип автономності;
 - б) принцип періодичності;
 - в) принцип безперервності.
- Завдання 11.** Який принцип передбачає застосування в бухгалтерському обліку таких методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства?
- а) принцип обачності;
 - б) принцип превалювання сутності над формою;
 - в) принцип автономності.
- Завдання 12.** Які з перерахованих активів є оборотними?
- а) нематеріальні активи;
 - б) капітальні інвестиції;
 - в) незавершене виробництво.
- Завдання 13.** Вкажіть групу, у якій всі ресурси є основними.
- а) будинки, споруди, виробниче устаткування, запасні частини, готова продукція;
 - б) засоби транспорту, будинки й споруди, устаткування, обчислювальна техніка, матеріали;
 - в) робоча худоба, багаторічні насадження, транспортні засоби, обчислювальна техніка, будинки й споруди, устаткування.
- Завдання 14.** Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як можна чекати, призведе до одержання економічної вигоди в майбутньому, називають:
- а) поточними зобов'язаннями;
 - б) активами;
 - в) власним капіталом.
- Завдання 15.** Що відображається в бухгалтерському балансі підприємства?
- а) основні і оборотні активи;
 - б) власні кошти;
 - в) активи, зобов'язання і власний капітал.
- Завдання 16.** Що таке документообіг?
- а) сукупність документів, які складаються на всі господарські операції;
 - б) процес оформлення господарських операцій документами;
 - в) рух документів від моменту їхнього складання до здачі в архів.
- Завдання 17.** Які способи перевірки документів використовуються в бухгалтерії?
- а) перевірка правильності оформлення й по суті;
 - б) по суті;
 - в) формальна перевірка, по суті, арифметична перевірка.

Завдання 18. Середній відсоток транспортно-заготівельних витрат розраховується по формулі:

- а) $(\text{сума ТЗВ на початок періоду} + \text{сума ТЗВ на отримані запаси}) : (\text{залишок запасів із ТЗВ на початок періоду} + \text{вартість отриманих з урахуванням ТЗВ запасів за період}) \times 100\%$;
- б) $(\text{сума ТЗВ на початок періоду} + \text{сума ТЗВ на отримані запаси}) : (\text{залишок запасів на початок періоду} + \text{вартість отриманих запасів за період}) \times 100\%$;
- в) $(\text{сума ТЗВ на початок періоду} - \text{сума ТЗВ на отримані запаси}) : (\text{залишок запасів на початок періоду} - \text{вартість отриманих запасів за період})$.

Завдання 19. Ліва сторона бухгалтерського рахунку має назву:

- а) плюс;
- б) дебет;
- в) кредит.

Завдання 20. Термін «кредит» у перекладі з латинського означає:

- а) «він винен»;
- б) «мінус»;
- в) «він вірить».

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є об'єктом діяльності (виконання завдань) і як формою прояву певних дій у навчанні з виконання цих завдань. Виходячи з цього, самостійна робота студентів – це запланована пізнавальна діяльність виконання творчих навчальних завдань різних видів, яка виконується самостійно з метою надбання знань, накопичення вмій та навичок, досвіду творчої викладацької діяльності й вироблення професійно важливих якостей.

Реалізація такої мети на практиці сприяє повному злиттю навчання й виховання, здійсненню принципу розвиваючого навчання, формуванню особистості майбутнього фахівця.

Результативність самостійної роботи передбачає врахування таких аспектів у її організації, які забезпечують взаємодію взаємозумовлених факторів впливу на особистісний розвиток фахівця та формування його комунікативної компетенції, а саме: мотиваційного, ситуативного, комунікативного, особистого і діяльнісного.

Необхідною умовою організації самостійної роботи є формування особистісної значущості навчання, яка виникає у студента внаслідок його інтересу не тільки до змісту навчального матеріалу, а й самого процесу набуття знань. Для розвитку продуктивної самостійної роботи доцільно використовувати таку її організацію, яка поступово орієнтує студентів на підвищення автономії їхнього навчання.

Основними організаційними принципами самостійної роботи є принципи врахування і розвитку індивідуальних особливостей та інтересів студентів, принципи комплексності, захопленості та розвитку ініціативи й самодіяльності.

Згідно з планом самостійної роботи з дисципліни опрацьований матеріал узагальнюється у виді реферативного аналізу, результати якого використовуються під час аудиторного опрацювання матеріалів, та перевіряється протягом модульного контролю.

Питання для самостійного опрацювання

Тема	Перелік питань	Кількість годин
Денна форма навчання		
1	Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.	4
2	Базові принципи бухгалтерського обліку. Джерела утворення об'єктів обліку. Господарські процеси та господарські операції.	4
3	Калькулювання як елемент методу бухгалтерського обліку. Способи калькулювання. Моделі поведінки витрат. Функція витрат та методи її визначення.	4
4	Поняття про бухгалтерський баланс, його зміст, значення. Структура балансу. Вплив господарських операцій на зміни в балансі.	4
5	Документообіг і зберігання документів. Бухгалтерська обробка документів. Порядок відновлення втрачених документів через військові дії.	4
6	Техніка запису господарських операцій на рахунках обліку. Оборотні відомості, їх побудова та призначення. Взаємозв'язок аналітичних та синтетичних рахунків.	6
7	План рахунків бухгалтерського обліку. Рахунки доходів та витрат, їх особливості. Особливості регулюючих рахунків. Калькуляційні рахунки. Результатні рахунки. Транзитні рахунки.	4
8	Звичайна, надзвичайна діяльність підприємства. Операційна діяльність. Фінансова та інвестиційна діяльність підприємства. Основна діяльність підприємства. Облік формування та руху статутного капіталу.	6
9	Відображення амортизації в бухгалтерському обліку. Зміна методів амортизації та її строків. Амортизація безоплатно отриманих ОЗ.	4
10	Класифікація видів інвентаризації. Проведення інвентаризації за об'єктами обліку.	4
11	Зміни облікової політики та їх відображення у фінансовій звітності.	4
12	Форми бухгалтерського обліку. Автоматизована форма обліку.	4
13	Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Примітки до річної фінансової звітності.	4
14	Розповсюдження міжнародних стандартів фінансової звітності в інших країнах.	4
	Разом	60
Заочна форма навчання		
1	Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.	6
2	Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти і суб'єкти обліку. Базові принципи бухгалтерського обліку. Методичні прийоми (метод) бухгалтерського обліку, поняття та сутність. Елементи методу бухгалтерського обліку. Класифікація об'єктів обліку та їх характеристика. Джерела утворення об'єктів обліку. Господарські процеси та господарські операції.	6
3	Калькулювання як елемент методу бухгалтерського обліку. Собівартість продукції та її види. Моделі поведінки витрат. Функція витрат та методи її визначення.	8

Тема	Перелік питань	Кількість годин
4	Вплив господарських операцій на зміни в балансі. Порядок читання та аналізу балансу. Значення та функції балансу. Класифікація балансів.	8
5	Класифікація документів. Вимоги до змісту й оформлення первинної облікової документації. Державна регламентація первинних документів. Бухгалтерська обробка документів. Порядок відновлення втрачених документів через військові дії.	10
6	Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотні відомості, їх побудова та призначення. Синтетичні рахунки. Аналітичні рахунки. Взаємозв'язок аналітичних та синтетичних рахунків.	6
7	Класифікація рахунків за призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку. Рахунки доходів та витрат, їх особливості. Особливості регулюючих рахунків. Калькуляційні рахунки. Результатні рахунки. Транзитні рахунки.	10
8	Калькулювання як спосіб групування витрат. Визначення собівартості продукції. Облік процесу реалізації. Звичайна, надзвичайна діяльність підприємства. Операційна діяльність. Фінансова та інвестиційна діяльність підприємства. Основна діяльність підприємства. Облік формування та руху статутного капіталу.	10
9	Відображення амортизації в бухгалтерському обліку. Зміна методів амортизації та її строків. Амортизація безоплатно отриманих ОЗ.	10
10	Принципи і методика проведення інвентаризації. Проведення інвентаризації за об'єктами обліку. Відображення результатів інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку.	10
11	Теоретично-методологічні засади облікової політики. Організаційні основи облікової політики на підприємстві. Зміни облікової політики та їх відображення у фінансовій звітності.	10
12	Облікові реєстри та їх роль у бухгалтерському обліку. Техніка облікової реєстрації та виправлення помилок. Форми бухгалтерського обліку. Автоматизована форма обліку.	8
13	Принципи формування фінансової (бухгалтерської) звітності. Звіт про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал. Примітки до річної фінансової звітності.	10
14	Організація і методологія розробки міжнародних стандартів. Розповсюдження міжнародних стандартів фінансової звітності в інших країнах. Система бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.	10
	Разом	106

8. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- складання іспиту;
- тестування;
- підготовка індивідуальних наукових робіт, доповідей із відповідних питань;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- розв'язування практичних ситуаційних завдань;
- результати неформального навчання¹.

8.2. Форми контролю

Модульний контроль складається з:

- 1) поточного контролю;
- 2) модульного контрольного оцінювання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента.

Форми поточного контролю:

- усні опитування на семінарських заняттях;
- участь в обговоренні питань та практичних кейсів на семінарах;
- підготовка індивідуальних завдань та їх презентація тощо;
- тематичне тестування;
- самостійна робота студента².

Форма модульного контрольного оцінювання – це модульна контрольна робота, яка проводиться у формі комп'ютерного тестування. Кожна модульна контрольна робота складається із 50 стандартизованих тестів з тематики, відведеної для вивчення протягом відповідного модуля, за правильні відповіді, на які студент(-ка) може отримати максимально 50 балів. Протягом вивчення дисципліни студенти складають дві модульні контрольні роботи.

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти. Виконання контрольного завдання здійснюється студентом індивідуально. Студент може звернутися до викладача за поясненням змісту контрольного завдання. Під час проведення модульної контрольної роботи дозволяється користуватися довідковими матеріалами, які визначені кафедрою. Студентам забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією та користуватися недозволенними матеріалами. Перед проведенням підсумкового модульного тестування студенти мають змогу ознайомитися з питаннями, які будуть винесені на підсумковий модульний контроль.

Викладач визначає час проведення підсумкового модульного тестування, який за зверненням студентів може відрізнятись від графіку проведення модульних контролів (враховуються обставини, через які студент фізично не може знаходитися біля комп'ютера у період проведення модульного контрольного оцінювання). В таких випадках викладач може продовжити період складання модульного тестування, обмеживши при цьому виділений час на складання. На виконання модульного контрольного оцінювання відводяться дві академічні години. Результати контрольного заходу студента, який не склав модульне контрольне оцінювання у визначені терміни, дорівнюють нулю балів.

¹Робоча програма курсу передбачає використання *елементів неформального навчання* за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначення обсягу кредитів, сертифікат участі, грамота учасника конференції, сертифікат за призове місце у конкурсі тощо). Зокрема, здобувач із запропонованих як альтернативних форм самостійної роботи може обрати: (1) участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з питань, дотичних до тематики курсу (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом; збірником тез тощо); (2) проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus, ВУМ-онлайн тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу).

²Самостійна робота студентів, в тому числі індивідуальна є складовою освітнього процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни в час, вільний від аудиторних занять

8.3. Форма підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі комп'ютерного тестування в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення підсумкового семестрового контролю зазначена в робочому навчальному плані та описі робочої програми навчальної дисципліни. В умовах навчання онлайн студенти складають підсумкове тестування віддалено, користуючись платформою електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». Перед проведенням підсумкового тестування студенти мають змогу ознайомитися з питаннями, які будуть винесені на підсумковий контроль. Підсумкове екзаменаційне тестування складається зі 100 стандартизованих тестів з тематики, відведеної для вивчення в межах дисципліни, за правильні відповіді, на які студент(-ка) може отримати максимально 100 балів.

Викладач визначає час проведення підсумкового тестування, який за зверненням студентів може відрізнятись від графіку проведення підсумкових контролів (враховуються обставини, через які студент фізично не може знаходитися біля комп'ютера у період проведення підсумкового контрольного оцінювання). В таких випадках викладач може продовжити період складання підсумкового тестування, обмеживши при цьому виділений час на складання.

До підсумкового контролю (іспиту) з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умов договору про навчання та усіх видів обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою, середня кількість балів за результатами двох модульних контролів яких складає менше 35 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали оцінку «незадовільно», мають право на два перескладання: перший раз – викладачу, другий раз (у разі незадовільної оцінки при першому перескладанні) – комісії. Комісія створюється завідувачем кафедри. До складу комісії обов'язково входять лектор та завідувач кафедри. Екзаменаційна оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

Студент(-ка), який(-а) не погоджується з оцінкою, має право звернутися до викладача й отримати ґрунтовне пояснення отриманого результату. У випадку незгоди з рішенням викладача, студент(-ка) має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувачки кафедри не пізніше, ніж на наступний робочий день після оголошення результатів. Викладачка і завідувачка кафедри у присутності декана факультету та студента(-ки) протягом трьох днів повинні розглянути апеляцію і прийняти остаточне рішення. У результаті апеляції оцінка студента(-ки) не може бути знижена.

8.4. Оцінювання результатів навчання відбувається наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (МОДУЛЬ 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
5	5	5	10	10	10	5		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (МОДУЛЬ 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	50	100
10	10	5	5	5	10	5		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	6	30
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	4	20	4	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

При визначенні оцінки за модуль враховуються результати поточного контролю під час семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Оцінка за модуль складає максимально 100 балів. Студент, який за результатами модульного контролю отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен перескласти цей модуль до проведення підсумкового (семестрового) контролю, згідно із затвердженим деканатом графіком або під час чергування викладачів на кафедрі.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середня арифметична сума балів, отриманих у результаті модульних контролів, та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному нижче в таблиці.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
0-34	F	

Якщо середня рейтингова оцінка за результатами двох модульних контролів становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит.

8.5. Критерії оцінювання окремих видів завдань

Відповідно до очікуваних результатів навчання та згідно із таксономією Блума вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» передбачає виконання студентами трьох типів завдань:

- 1) репродуктивного (відтворення вивченого) у формі тестів;
- 2) реконструктивного (застосування знань і вмінь у змінених ситуаціях) у формі відповіді на запитання;
- 3) творчого (застосування знань і вмінь у нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення на вирішення складніших мислительних завдань) у формі вирішення ситуаційного завдання чи задачі.

Критерії оцінювання виконання реконструктивних і творчих завдань студентами

% оцінки	Критерій
81-100	Студент правильно розв'язав практичне завдання (задачу), спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату та формул
51-80	Студент дає правильну вичерпну відповідь на поставлене запитання, при цьому показує високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідної категорії
21-50	Студент в цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
1-20	Студент дає правильну відповідь на запитання, але показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
0	Студент дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.

8.6. Особливості використання засобів діагностики та контролю за умов дистанційного навчання

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням корпоративної мережі Google Meet названі засоби, методи і форми визначаються за домовленістю зі студентським колективом і, залежно від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відео-конференцій. Модульне тестування студенти складають віддалено, користуючись платформою електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», попередньо зареєструвавшись на ній.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, а також підсумкова перевірка знань здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

9. ГЛОСАРІЙ

Активи	Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому.
Активний ринок	Ринок, якому притаманні такі умови: предмети, що продаються та купуються на цьому ринку, є однорідними; у будь-який час можна знайти зацікавлених продавців і покупців; інформація про ринкові ціни є загальнодоступною.
Амортизація	Систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації).
Асоційоване підприємство	Підприємство, на яке інвестор має суттєвий вплив і яке не є дочірнім або спільним підприємством інвестора.
Баланс	Звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.
Балансова вартість активу	Вартість активу, за якою він включається до підсумку балансу.

Балансова вартість валюти	вартість іноземної валюти, визначена за валютним курсом грошової одиниці України до іноземної валюти на дату здійснення господарської операції або на дату складання балансу.
Біологічний актив	Тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди.
Безнадійна дебіторська заборгованість	Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позивної давності.
Бухгалтерська звітність	Звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів.
Бухгалтерський облік	Процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.
Валюта звітності	Грошова одиниця України.
Валютний курс	Установлений Національним банком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.
Валютний ризик	Імовірність того, що вартість фінансового інструмента буде змінюватися внаслідок змін валютного курсу.
Вартість, яка амортизується	Первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості.
Витрати	Зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).
Відстрочений податковий актив	Сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок: 1) тимчасової податкової різниці, що підлягає вирахуванню; 2) перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді; 3) перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо.
Відстрочене податкове зобов'язання	Сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню.
Власний капітал	Частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.
Внутрішньогосподарські розрахунки	Розрахунки, що виникають у результаті господарських операцій між структурними підрозділами підприємства, виділеними як сегменти з метою розкриття їх доходів, витрат, фінансових результатів, активів та зобов'язань.
Внутрішньогосподарський (управлінський) облік	Система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством.
Господарська операція	Дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства.
Грошові кошти	Готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.

Група вибуття	Сукупність активів, які плануються до продажу або відчуження в інший спосіб однією операцією, та зобов'язання, які прямо пов'язані з такими активами, що будуть передані (погашені) в результаті такої операції.
Гудвіл	Перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів та зобов'язань на дату придбання.
Дата балансу	Дата, на яку складений баланс підприємства. Звичайно датою балансу є кінець останнього дня звітного періоду.
Дебітори	Юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.
Дебіторська заборгованість	Сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.
Дивіденди	Частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками) відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства.
Довгострокова дебіторська заборгованість	Сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.
Довгострокові зобов'язання	Всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями.
Доходи	Збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період.
Еквіваленти грошових коштів	Короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості.
Економічна вигода	Потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів.
Економічна вигода	Сукупність економічно однорідних витрат
Ефективна ставка відсотка	Ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту (або різниці річного відсотка та премії) на середню величину собівартості інвестиції (або зобов'язання) та вартості її погашення.
Забезпечення	Зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.
Запаси	Активи, які: утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.
Запозичення	Позики, векселі, облігації, а також інші види короткострокових і довгострокових зобов'язань, на які нараховуються відсотки.
Збиток	Перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.
Звичайна діяльність	Будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

Звіт про власний капітал	Звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.
Звіт про рух грошових коштів	Звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді.
Звіт про фінансові результати	Звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства.
Злиття	Об'єднання підприємств (шляхом створення нової юридичної особи, або приєднання підприємств до головного підприємства), в результаті якого власники (акціонери) підприємств, що об'єднуються, здійснюватимуть контроль над усіма чистими активами об'єднаних підприємств з метою досягнення подальшого спільного розподілу ризиків та вигод від об'єднання. При цьому жодна зі сторін не може бути визначена як покупець.
Зменшення корисності	Втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування.
Знос основних засобів	Сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання.
Зобов'язання	Заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.
Інвестиційна діяльність	Придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.
Інвестиційна нерухомість	Власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для виробництва та постачання товарів, надання послуг, адміністративної мети або продажу в процесі звичайної діяльності.
Індекс інфляції	Індекс інфляції, оприлюднений центральним органом виконавчої влади у галузі статистики.
Іноземна валюта	Валюта інша, ніж валюта звітності.
Капіталізація фінансових витрат	Включення фінансових витрат до собівартості кваліфікаційного активу.
Консолідована фінансова звітність	Звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.
Контроль	Вирішальний вплив на фінансову, господарську і комерційну політику підприємства з метою одержання вигод від його діяльності.
Користувачі звітності	Фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень.
Кредитний ризик	Імовірність втрат однієї зі сторін контракту про придбання фінансового інструмента внаслідок невиконання зобов'язання іншою стороною.
Курсова різниця	Різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах.

Ліквідаційна вартість	Сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання, за вирахуванням витрат, пов'язаних із продажем (ліквідацією).
Метод ефективної ставки відсотка	Метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою відсотка і добутком ефективної ставки та амортизованої вартості на початок періоду, за який нараховується відсоток.
Метод участі в капіталі	Метод обліку інвестицій, згідно з яким балансова вартість інвестицій відповідно збільшується або зменшується на суму збільшення або зменшення частки інвестора у власному капіталі об'єкта інвестування.
Монетарні статті	Статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.
Надзвичайна подія	Подія або операція, яка відрізняється від звичайної діяльності підприємства, та не очікується, що вона повторюватиметься періодично або в кожному наступному звітному періоді.
Накопичена амортизація нематеріальних активів	Сума амортизації об'єкта нематеріальних активів з початку його корисного використання.
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку	Нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам.
Негативний гудвіл	Перевищення вартості частки покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів і зобов'язань над вартістю придбання на дату придбання.
Негрошові операції	Операції, які не потребують використання грошових коштів та їх еквівалентів.
Незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи	Капітальні інвестиції у придбання, створення і модернізацію нематеріальних активів, використання яких за призначенням на дату балансу не відбулося.
Капітальні інвестиції в необоротні матеріальні активи	Витрати на будівництво, реконструкцію, модернізацію (інші поліпшення, що збільшують первісну (переоцінену) вартість), виготовлення, придбання об'єктів матеріальних необоротних активів (у тому числі необоротних матеріальних активів, призначених для заміни діючих, і устаткування для монтажу), що здійснюються підприємством.
Нематеріальний актив	Немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований.
Немонетарні активи	Всі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (визначеній) сумі.
Необоротні активи	Всі активи, що не є оборотними
Нормальна потужність	Очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва
Об'єднання підприємств	З'єднання окремих підприємств у результаті приєднання одного підприємства до іншого або внаслідок одержання контролю одним підприємством над чистими активами та діяльністю іншого підприємства.

Об'єкт будівництва	Сукупність будівель і споруд або окремі будівлі і споруди, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом.
Об'єкт витрат	Продукція, роботи, послуги або вид діяльності підприємства, які потребують визначення пов'язаних з їх виробництвом (виконанням) витрат
Облікова оцінка	Попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами.
Облікова політика	Сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.
Оборотні активи	Грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.
Об'єкт основних засобів	Закінчений пристрій із усіма пристосуваннями і приладдям до нього; конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для обслуговування загальні пристосування, приладдя та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством.
Операційна діяльність	Основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.
Операційна нерухомість	Власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою використання для виробництва, або постачання товарів чи надання послуг, або ж в адміністративних цілях.
Операційний цикл	Проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів (їх еквівалентів) від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг.
Операція в іноземній валюті	Господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті.
Операційна оренда	Оренда інша, ніж фінансова
Операції пов'язаних сторін	Передача активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншим пов'язаним сторонам
Оренда	Угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку
Основна діяльність	Операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.
Основні засоби	Матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у виробництві або постачанні товарів, наданні послуг, для здавання в оренду або здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Первісна вартість	Історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.
Первинний документ	Документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення
Пов'язані сторони	Особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною
Податкова база активу і зобов'язання	Оцінка активу і зобов'язання, яка використовується з метою оподаткування цього активу і зобов'язання при визначенні податку на прибуток
Податковий прибуток (збиток)	Сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період
Подібні (однорідні) об'єкти	Об'єкти, які мають однакове функціональне призначення та однакову справедливу вартість
Подія після дати балансу	Подія, яка відбувається між датою балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства
Поточна дебіторська заборгованість	Сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу
Поточні зобов'язання	Зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу
Початок строку оренди	Дата, яка настає раніше: дата підписання орендної угоди або дата прийняття сторонами зобов'язань щодо основних положень угоди про оренду
Прибуток Придбання	Сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати Об'єднання підприємств, в результаті якого покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю інших підприємств в обмін на передачу активів, прийняття на себе зобов'язань або випуск акцій
Примітки до фінансових звітів	Сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартам)
Принцип бухгалтерського обліку	Правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.
Прямі витрати	Витрати, що можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом.
Ризик ліквідності	Імовірність втрат внаслідок неспроможності виконати свої зобов'язання у зв'язку з неможливістю реалізувати фінансові активи за справедливою вартістю

Роялті	Будь-який платіж, отриманий як винагорода за користування або за надання права на користування будь-яким авторським та суміжним правом на літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, будь-яким патентом, зареєстрованим знаком на товари і послуги чи торговельною маркою, дизайном, секретним кресленням, моделлю, формулою, процесом, правом на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).
Рух грошових коштів Сільськогосподарська продукція	Надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів Актив, одержаний в результаті відокремлення від біологічного активу, призначений для продажу, переробки або внутрішньогосподарського споживання
Сільськогосподарська діяльність	Процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів.
Середньорічна кількість простих акцій	Чистий прибуток (збиток) після вирахування дивідендів на привілейовані акції, скоригований на вплив розбавляючих простих акцій
Собівартість кваліфікаційного активу	Витрати на придбання, будівництво, створення, виготовлення, виробництво, вирощування і доведення кваліфікаційного активу до стану, у якому він придатний для використання із запланованою метою або продажу (далі - витрати на створення кваліфікаційного активу).
Спільна діяльність	Господарська діяльність зі створенням або без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними.
Справедлива вартість	Сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами
Стаття	Елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, установленим цим Положенням (стандартом).
Строк корисного використання (експлуатації)	Очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг).
Суборенда	Угода про передачу орендарем орендованого ним об'єкта в оренду третій особі
Сума погашення	Недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства
Сумнівний борг	Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником
Суттєва інформація	Інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та керівництвом підприємства.
Теперішня вартість	Дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства

Тимчасова податкова різниця	Різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно.
Фінансова діяльність	Діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.
Фінансова звітність	Бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період
Фінансовий актив	а) грошові кошти та їх еквіваленти; б) контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства; в) контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах; г) інструмент власного капіталу іншого підприємства
Фінансова гарантія	Передбачене контрактом право позикодавця отримувати грошові кошти від гаранта і відповідно зобов'язання гаранта сплатити грошові кошти позикодавцеві, якщо позичальник не виконає своїх зобов'язань.
Фінансова оренда	Оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних із правом користування та володіння активом. Оренда вважається фінансовою за наявності хоча б однієї з наведених ознак: 1) орендар набуває права власності на орендований актив після закінчення строку оренди; 2) орендар має можливість та намір придбати об'єкт оренди за ціною, нижчою за його справедливую вартість на дату придбання; 3) строк оренди становить більшу частину строку корисного використання (експлуатації) об'єкта оренди; 4) теперішня вартість мінімальних орендних платежів з початку строку оренди дорівнює або перевищує справедливую вартість об'єкта оренди; 5) орендований актив має особливий характер, що дає змогу лише орендареві використовувати його без витрат на його модернізацію, модифікацію, дообладнання; 6) орендар може продовжити оренду активу за плату, значно нижчу за ринкову орендну плату; 7) оренда може бути припинена орендарем, який відшкодовує орендодавцю його втрати від припинення оренди.
Фінансові витрати	Витрати на проценти та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями
Фінансовий інструмент	Контракт, який одночасно приводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого
Фінансові інвестиції	Активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора
Хеджування	Застосування одного чи декількох інструментів хеджування з метою повної чи часткової компенсації змін справедливої вартості об'єкта хеджування або пов'язаного з ним грошового потоку
Чиста вартість реалізації запасів	Очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію.

Чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості	Сума поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.
Чиста вартість реалізації необоротного активу	Найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість
Чисті активи	Активи підприємства за вирахуванням його зобов'язань

10. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Які існують види господарського обліку?
2. Дані якого виду господарського обліку не завжди є документально оформленими?
3. Який вид господарського обліку містить дані про найбільш масові, найбільш якісні й типові явища господарського й громадського життя?
4. Дані якого виду господарського обліку мають завжди документальне підґрунтя?
5. Які види облікових вимірників використовуються в бухгалтерському обліку?
6. Який вид облікових вимірників має універсальне та узагальнююче значення?
7. Який вид облікових вимірників надає інформацію про кількісні і якісні характеристики об'єктів?
8. Які існують види бухгалтерського обліку залежно від функціонального призначення?
9. Хто відповідає за організацію обліку на підприємстві?
10. Який вид обліку не є обов'язковим і використовується тільки для потреб управління?
11. В якому обліку формується інформація щодо визначення доходів, витрат, прибутку для цілей встановлення суми податку на прибуток?
12. Національні Положення (стандарт) бухгалтерського обліку затверджуються:
13. Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку регламентують:
14. Дані якого обліку становлять комерційну таємницю підприємства?
15. В якому виді обліку використання способу подвійного запису є обов'язковим?
16. Вкажіть групу, де наведені тільки зовнішні користувачі облікової інформації.
17. Який з принципів бухгалтерського обліку передбачає, що оцінку активів та зобов'язань підприємства здійснюють, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі?
18. Який принцип передбачає застосування в бухгалтерському обліку таких методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства?
19. Який орган визначає облікову політику підприємства?
20. Залежно від способу організації облікового апарату розрізняють системи організації обліку:
21. До об'єктів бухгалтерського обліку належать:
22. Що вивчає предмет бухгалтерського обліку?
23. Як називається дія або подія, що викликає зміни в структурі активів, зобов'язань і власному капіталі підприємства?
24. Заборгованість фізичних і юридичних осіб даному підприємству називається:
25. Кошти, які беруть участь у процесі виробництва, один раз, як правило, змінюють свою форму, і свою вартість повністю переносять на вартість продукції, називаються:
26. До якої групи належить поточна дебіторська заборгованість?
27. Які з перерахованих активів є оборотними?
28. Укажіть групу, у якій всі ресурси є основними.

29. Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як можна чекати, призведе до одержання економічної вигоди в майбутньому, називають:
30. Укажіть групу, де всі ресурси є оборотними.
31. Джерелами формування майна підприємства можуть бути:
32. Визначте власні джерела утворення господарських коштів.
33. Заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди, називають:
34. Що називають методом бухгалтерського обліку?
35. Які елементи методу бухгалтерського обліку відносяться до специфічних?
36. Який елемент методу бухгалтерського обліку використовують при визначенні собівартості виготовленої продукції?
37. Який елемент методу бухгалтерського обліку використовується для фіксації господарських фактів?
38. Щоб забезпечити відповідність бухгалтерських записів фактичним даним, необхідно:
39. Як називають систему підсумкових показників, які характеризують господарську і фінансову діяльність підприємства, результати використання його активів, стан зобов'язань?
40. Які елементи методу належать до способів поточного відображення об'єктів бухгалтерського обліку?
41. Оберіть визначення бухгалтерського балансу:
42. Що відображається в бухгалтерському балансі підприємства?
43. В якому вимірнику складається бухгалтерський баланс?
44. Що таке бухгалтерський баланс?
45. Який зовнішній вигляд має бухгалтерський баланс?
46. Що є основним елементом бухгалтерського балансу?
47. Що відображається в активі балансу?
48. Що відображається в пасиві балансу?
49. Вкажіть підсумок правої сторони балансу:
50. Визначте тип змін у балансі під впливом господарської операції: «Надійшли в магазин товари від постачальника».
51. Визначте тип зміни балансу під впливом господарської операції: «Видана з каси підприємства заробітна плата».
52. Визначте тип зміни балансу під впливом господарської операції: «Видані з каси гроші працівнику підприємства під звіт».
53. Визначте тип зміни балансу під впливом господарської операції: «За рахунок короткострокового кредиту банку погашена заборгованість постачальнику».
54. Виберіть пункт, в якому перераховані тільки пасивні статті.
55. Виберіть пункт, в якому перераховані тільки активні статті.
56. У якому пункті правильно записана основна балансова рівність?
57. Сума прибутку, яка залишається в розпорядженні підприємства, відображається в балансі:
58. Які зміни в балансі викликають активні операції?
59. За якою оцінкою основні засоби включаються до підсумку балансу?
60. На яку дату складається бухгалтерський баланс?
61. Виберіть правильне визначення оцінки.
62. Виходячи з основних принципів бухгалтерського обліку, пріоритетною оцінкою активів є:
63. Який вид оцінки застосовується при визначенні вартості безоплатно отриманих активів?

64. Склад фактичних витрат, що формують первісну вартість того чи іншого активу, визначається:
65. Вкажіть основний елемент, що формує продажну ціну готової продукції:
66. Виберіть правильне визначення калькуляції:
67. Який метод калькулювання собівартості доцільно використовувати при виробництві одного виду продукції?
68. Які з перелічених витрат не входять до виробничої собівартості продукції?
69. Склад первісної вартості запасів визначає:
70. Перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції визначаються:
71. Виберіть правильне поняття собівартості готової продукції.
72. Який метод калькулювання собівартості готової продукції доцільно використовувати в індивідуальному та дрібносерійному виробництвах?
73. До якого виду собівартості готової продукції включаються витрати, пов'язані з управлінням підприємством?
74. Яким суб'єктом діяльності використовується торгова націнка як елемент продажної ціни на товар?
75. Яка грошова одиниця повинна використовуватися для складання фінансової звітності в Україні?
76. За якою вартістю оцінюються активи, що придбані у постачальників?
77. Товари на підприємствах роздрібною торгівлі, як правило, оцінюються:
78. Визначити первісну вартість палива, яке придбало підприємство у постачальника, якщо договірна вартість палива 6000 грн (у тому числі ПДВ 20%), вартість перевезення 120 грн (у тому числі ПДВ 20%), витрати з розвантаження палива 50 грн
79. Первісною вартістю активів, що внесені засновниками у статутний капітал підприємства, є:
80. Виберіть правильну відповідь до твердження: «Основні засоби підприємства включаються до підсумку балансу за ...»:
81. Що розуміють під поняттям «бухгалтерський документ»?
82. Що відображається в документах?
83. За якими ознаками класифікуються документи?
84. Що таке документообіг?
85. Які способи перевірки документів використовуються в бухгалтерії?
86. Господарські операції безпосередньо відображаються:
87. Спосіб поточного відображення, групування за певними ознаками наявності та руху ресурсів підприємства, їхніх джерел, а також господарських процесів - це:
88. Ліва сторона бухгалтерського рахунку має назву:
89. Термін «кредит» у перекладі з латинського означає:
90. Накопичена інформація про рух об'єкта обліку, відображена за дебетом і кредитом рахунку називається:
91. Доходи від реалізації готової продукції відображаються в бухгалтерському обліку:
92. Якщо виробничі матеріали і сировина використовуються безпосередньо для виготовлення продукції, то їхня вартість включається до складу:
93. При виробництві готової продукції прямі матеріальні витрати склали 5 000 грн, прямі витрати на оплату праці і зв'язані з нею відрахування – 3 000 грн, інші операційні витрати – 1 000 грн, змінні й розподілені постійні загальновиробничі витрати – 2 000 грн, адміністративні витрати – 3 000,00 грн Виробнича собівартість такої продукції складе:
94. Виробничі витрати на підприємстві склали 15 000 грн. Справедлива вартість побічної продукції складала 2 000 грн Виробництво основної продукції було завершено. Випуск основної продукції з виробництва відіб'ється наступною проводкою:
95. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати відносяться на собівартість бухгалтерським записом:

96. Сальдо на активних рахунках записується:
97. Як називається наявність на певний момент часу активів, капіталу й зобов'язань?
98. Підсумки записів у правій частині рахунку називають:
99. Рахунки, які призначені для обліку капіталу і зобов'язань, є:
100. Пасивні рахунки призначені для обліку:
101. Постійні розподілені і змінні загальновиробничі витрати відносяться на собівартість записом:
102. Адміністративні, збутові витрати й інші операційні витрати:
103. За якою вартістю ведеться облік готової продукції протягом місяця:
104. Сукупність економічно однорідних витрат – це:
105. Фактична виробнича собівартість випущеної готової продукції відображається в бухгалтерському обліку записом:
106. Що показує дебетовий оборот за активним рахунком?
107. Як визначається кінцеве сальдо за активним рахунком?
108. Що відображає сума всіх кредитових залишків бухгалтерських рахунків?
109. Що показує дебетовий оборот за пасивним рахунком?
110. У пасивних рахунках кінцеве сальдо визначається:
111. Списання ТЗВ на матеріали, які витрачені на виготовлення продукції, відображаються бухгалтерським записом:
112. Вибір методу обліку витрат і калькулювання собівартості готової продукції залежить від:
113. Яким бухгалтерським записом відображається відвантаження продукції, товарів, послуг покупцеві:
114. За якими ознаками ведеться аналітичний облік готової продукції?
115. Якщо фактична собівартість готової продукції нижче планової (облікової), то на суму економії в бухгалтерському обліку робиться наступний запис:
116. Подвійним записом називають відображення господарської операції двічі:
117. Залежно від обсягів інформації й рівня узагальнення рахунки розділяють на:
118. Грошові, натуральні й трудові вимірники використовуються:
119. Як називається запис операцій у календарній послідовності їхнього виникнення?
120. Як називають рахунки, що призначені для обліку економічно однорідних груп ресурсів, їхніх джерел і господарських процесів у грошовому вимірнику?
121. Запаси – це активи, які:
122. Запаси визнаються активами при дотриманні умов:
123. У первісну вартість запасів включаються:
124. При використанні якого методу оцінки запасів при їхньому вибутті маркірується кожна одиниця цінностей:
125. Середньозважена собівартість запасів визначається по формулі:
126. Які основні елементи Звіту про фінансові результати ?
127. Що відображається в документах?
128. За якими ознаками класифікуються документи?
129. Що таке документообіг?
130. Які способи перевірки документів використовуються в бухгалтерії?
131. Середній відсоток транспортно-заготівельних витрат розраховується по формулі:
132. Обліковою ціною в підприємствах роздрібною торгівлі є:
133. Яким способом здійснюється виправлення помилок у документах?
134. Що таке інвентаризація?
135. Які ви знаєте види інвентаризацій залежно від повноти охоплення коштів ?
136. Які ви знаєте види інвентаризації залежно від призначення й характеру?
137. У чому полягає облікова обробка документу?
138. Згідно з П(С)БО 3 «Дохід» – це:
139. Попередня оплата за продукцію, товари, роботи і послуги:

140. По кредиту рахунків класу 7 (70-75) відображається:
141. До складу адміністративних витрат відноситься:
142. Рахунки класів 8 повинні вести:
143. Хто відповідає за вірогідність даних, які містяться в документі?
144. Чи допускаються виправлення в первинних документах?
145. Встановлення для бланків однотипних документів однакового, найбільш раціонального розміру і форми із завчасним визначенням розміщення відповідних реквізитів називається:
146. Розробку єдиних зразків документів для оформлення однотипних господарських операцій називають:
147. Проставленні у відповідних графах документа ціни і суми, тобто переведення натуральних і трудових вимірників у грошовий, називається:
148. Коли повинні складатися первинні документи?
149. Моментом реалізації в бухгалтерському обліку є момент:
150. Синтетичний облік наявності і руху запасів здійснюється на рахунках:
151. У первісну вартість запасів не включаються:
152. Які існують види документів за місцем складання?
153. Що розуміють під формальною перевіркою документів?
154. Інвентаризацію на підприємстві проводить:
155. Склад інвентаризаційної комісії затверджується:
156. Яка посадова особа відповідає за організацію інвентаризаційної роботи?
157. Товарні запаси – це:
158. За якою вартістю оцінюються товари, що надійшли як внесок до статутного капіталу?
159. За якими ознаками класифікуються основні засоби:
160. Витрати на модернізацію основних засобів списуються на:
161. Не є об'єктом амортизації:
162. За використанням основні засоби класифікують на:
163. Основні засоби наведені у балансі трьома позиціями:
164. Оформлення касових операцій здійснюється:
165. Приймання і видача готівки за касовими ордерами здійснюється:
166. Виплата заробітної плати робітникам оформлюється:
167. З якого документу підприємство дізнається про рух і залишок грошей на поточному рахунку:
168. В первинних касових та банківських документах виправлення робляться:
169. Ліквідаційна вартість основних засобів дорівнює:
170. У якому випадку переглядається метод нарахування амортизації основних засобів:
171. Вкажіть найбільш точне визначення: основні засоби – це:
172. До собівартості придбаних основних засобів не відносяться:
173. Здача готівки в банк через інкасатора оформлюється:
174. Грошові кошти в дорозі – це:
175. Надходження готівки з поточного рахунку в касу відображається проводкою:
176. Чи дозволяються виправлення в прибуткових та видаткових касових ордерах?
177. Яка вартість є базою для нарахування амортизації основних засобів відповідно до П(С)БО 7?
178. За якою вартістю прибуткуються основні засоби, внесені засновниками у статутний капітал?
179. Під моральним зносом основних засобів розуміють знос:
180. До основних виробничих засобів належать засоби, що:
181. Собівартість реалізованих необоротних активів відноситься до:
182. Регістр аналітичного обліку, призначений для обліку касових операцій підприємства - це:

183. Чи дозволяється зберігати в касі підприємства готівку, що не належить цьому підприємству?
184. У звіті касира виплата заробітної плати відображається на підставі:
185. Як юридично оформлюється відповідальність касира?
186. Яким документом оформлюється ліквідація об'єкта основних засобів?
187. Які з перелічених нижче елементів включаються у первісну вартість придбаних основних засобів?
188. Який із перелічених методів нарахування амортизації є прискореним?
189. Яким бухгалтерським записом відображаються списання витрат на модернізацію основних засобів?
190. Які з перелічених нижче засобів праці відносяться до основних засобів?
191. Який документ видається банком підприємству і відображає рух грошових коштів на поточному рахунку:
192. У скількох примірниках складається супровідна відомість під час проведення інкасації?:
193. Приймання готівки в національній валюті від юридичних осіб для зарахування на власні поточні рахунки здійснюється за:
194. Отримання доходу від реалізації продукції відображається записом:
195. Для оцінки запасів, що використовуються для виконання спеціальних замовлень і проектів застосовується метод:
196. Дебіторська заборгованість – це грошове вираження заборгованості:
197. Згідно з П(С)БО 10, дебіторська заборгованість поділяється на:
198. Сума дебіторської заборгованості, яка виникає і буде погашена в ході нормального операційного циклу – це:
199. У сучасній практиці найпоширенішою формою розрахунків з дебіторами є розрахунки:
200. Придбані або виготовлені запаси зараховуються на баланс підприємства:
201. Первісною вартістю запасів, внесених засновниками в статутний капітал, визнається:
202. До складу запасів не включаються:
203. Перерахування передплати постачальникам за запаси відбивається проводкою:
204. Облік довгострокової дебіторської заборгованості за майно, передане у фінансову оренду ведеться:
205. Для узагальнення інформації про стан розрахунків з підзвітними особами використовується:
206. На субрахунку 377 «Розрахунки з іншими дебіторами» ведеться облік:
207. Нарухування резерву сумнівних боргів відбувається:
208. Облік виробничих запасів на рахунку 20 ведеться за:
209. У вітчизняній практиці списувати заборгованість можливо після закінчення терміну позовної давнини, а саме:
210. Платіжне доручення – це:
211. Яким бухгалтерським записом відображається оприбуткування запасів внесених засновниками у статутній капітал?
212. Яким документом оформлюється нестача виробничих запасів, виявлена при надходженні запасів?
213. Яким записом у обліку відображається списання виробничих запасів, використаних на модернізацію основних засобів?
214. Безнадійна дебіторська заборгованість – це:
215. Якщо поточна дебіторська заборгованість визнається безнадійною, то вона списується :
216. Величина резерву сумнівних боргів визначається виходячи з:
217. Який документ є підставою для списання з підзвітної особи витрачених коштів:

218. На якому рахунку накопичуються витрати, що здійснюються при виробництві готової продукції?
219. Сальдо по рахунку 79 «Фінансові результати» у кінці календарного року у балансі відображається:
220. Непрямі витрати – це:
221. Прямі матеріальні витрати і прямі витрати на оплату праці входять до складу:
222. Власний капітал – це:
223. Аналітичний облік неоплаченого капіталу для акціонерних товариств ведеться:
224. Пайовий капітал – це:
225. Метою складання звіту про власний капітал є:

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бруханський Р.Ф. (2016) *Бухгалтерський облік*. Тернопіль: ТНЕУ. 480 с.
2. Давидюк Т.В., Манойленко О.В., Ломаченко Т.І., Резніченко А.В. (2016) *Бухгалтерський облік*. Харків: Видавничий дім «Гельветика». 392 с.
3. Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Є.Б. та ін. Скрипник М.І. (ред.) (2017) *Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях*. Київ: Центр учбової літератури. 340 с.
4. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Гудзь Н.В. та ін. (2018) *Бухгалтерський облік*. Тернопіль: ТНЕУ. 460 с.
5. Лень В., Гливенко В. (2018) *Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика*. Київ: Центр навчальної літератури. 608 с.
6. Шара Є., Бідюк О., Соколова-Гонтаренко І. (2019) *Бухгалтерський фінансовий та податковий облік*. Київ: Центр навчальної літератури. 424 с.

Допоміжна література

7. Акімова Н.С., Говоруха О.О., Кирильєва Л.О., Євлаш Т. О. (2019) *Бухгалтерський облік*. Харків: ХДУХТ. 182 с.
8. Атамас П. (2019) *Фінансовий облік*. Київ: Центр навчальної літератури. 356 с.
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
10. Левицька С., Кужельний М. (2019) *Організація обліку*. Київ: Центр навчальної літератури. 352 с.
11. Мельник Т., Гура Н. (2019) *Облік на підприємствах малого бізнесу*. Київ: Центр навчальної літератури. 288 с.
12. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. URL: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35146>
13. Міжнародні стандарти фінансової звітності. URL: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35146>
14. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131>
15. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
16. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Мінфіну України від 24.05.95 р. №88. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: *Закон України* від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

18. Скоробогатова Н.Є. (2017) Бухгалтерський облік. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка». 248 с.
19. Шара Є.(2016) *Фінансовий облік II*. Київ: Центр навчальної літератури. 308 с.

Інформаційні ресурси

20. Бухоблік. URL: www.youtube.com/@buhoblik_org_ua
21. Бухгалтерський сервіс «Інтерактивна бухгалтерія». URL: <http://www.interbuh.com.ua/>
22. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
23. Український бухгалтерський портал «Дебет-Кредит». URL: www.dtkt.com.ua
24. IFRS Foundation and IASB. URL: <http://www.iasb.org>
25. International Accounting Standards Board (IASB). URL: <http://www.iasplus.com>

Бухгалтерський облік: методичні рекомендації до вивчення курсу для студентів третього курсу галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг» ОПП «Маркетинг» освітнього рівня «Бакалавр» / уклад. Курей О.А. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023. 59 с.

Сформовано на основі матеріалів таких ресурсів:

1. Блакита Г.В., Ромашевська Н.О. (2010) Бухгалтерський облік. Практикум. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 152 с.
2. Федорець М.С. (уклад.) (2014) Бухгалтерський облік: практичні та тестові завдання для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання. Донецьк: ДонНУЕТ. 121 с.
3. Яковенко С.Л. Робочий зошит для виконання практичних завдань з дисципліни «Бухгалтерський облік». Харківський автомобільно-дорожній технікум. URL: <http://surl.li/haqhcw>

ДОДАТОК А

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
08.09.2017 № 755

(найменування суб'єкта державного сектору)

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ

Код за ДКУД

Меморіальний ордер № 8

за _____ 202_ р.

Накопичувальна відомість за розрахунками з підзвітними особами

№ з/п	№ авансового звіту	Прізвище, ім'я, по батькові підзвітної особи	Залишок на початок місяця за субрахунком 3721		Видано під звіт і вішкодовано перевитрат - дебет субрахунку 3721			Кредит субрахунку 3721 (3722)			Інші записи		Залишок на кінець місяця за субрахунком 3721														
			дата виникнення	дебет	кредит	кредит субрахунку 30	Дата	кредит субрахунку у 31	Повернення невикористаних сум авансу субрахунку 30(31)	Затверджена а сума витрат по авансовому звіту	у т.ч. до дебету субрахунків	Д	Д	К	К												
																К	Д	К	Д								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
1																											
2																											
3																											
4																											
Усього:																											

Сума оборотів за меморіальним ордером

Виконавець:

Перевірив:

Головний бухгалтер:

р.

аркушах

ДОДАТОК Б

Ключ до тестових завдань

№ завдання	Правильна відповідь	№ завдання	Правильна відповідь
1	Б	11	А
2	Б	12	В
3	А	13	В
4	Б	14	Б
5	А	15	В
6	В	16	В
7	А	17	В
8	Б	18	Б
9	А	19	Б
10	В	20	В